

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

1037 Grøn kølleuldsmed

Bevaringsprognose:

Vurderet Gunstig

Langsigtet mål:

Bevaring af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4

Ingen kendte trusler

Ingen Indsats i 1. planperiode

Mulige virkemidler til truslen:

Ingen indsats i 1. planperiode

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

1096 Bækklampret

Bevaringsprognose:

Vurderet Gunstig

Langsigtet mål:

Bevaring af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4

Ingen kendte trusler

Ingen Indsats i 1. planperiode

Mulige virkemidler til truslen:

Ingen indsats i 1. planperiode

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

1099 Flodlampret

Bevaringsprognose:

Ukendt

Langsigtet mål:

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4

Ingen kendte trusler

Ingen Indsats i 1. planperiode

Mulige virkemidler til truslen:

Ingen indsats i 1. planperiode

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

1355 Odder

Bevaringsprognose:

Vurderet Gunstig

Langsigtet mål:

Bevaring af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Ingen kendte trusler	Ingen Indsats i 1. planperiode	☐	☐	☐	☐	Ingen indsats i 1. planperiode

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

Bevaringsprognose:

Vurderet Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Næringsbelastning fra dyrkede arealer	Reduktion af næringstilførsel	☒	☒	☐	☐	Afskæring af dræn og grøfter
Næringsstofbelastning	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Tiltag via vandplanlægningen

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

3260 Vandløb med vandplanter

Bevaringsprognose:

Gunstig

Langsigtet mål:

Bevaring af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Ingen kendte trusler	Ingen Indsats i 1. planperiode	☐	☐	☐	☐	Ingen indsats i 1. planperiode

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Tilgroning med græs og høje urter	Naturpleje	☒	☐	☐	☐	Afgræsning Høslet Naturpleje
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Gældende lovgivning
Arealreduktion/ fragmentering	Forbedring af hydrologi	☒	☐	☐	☐	Afskæring af dræn og grøfter

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn

Bevaringsprognose:

Ukendt

Langsigtet mål:

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Ingen kendte trusler	Ingen Indsats i 1. planperiode	☐	☐	☐	☐	Ingen indsats i 1. planperiode

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

7140 Hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Grøftning og dræning	Forbedring af hydrologi	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning
Tilgroning med græs og høje urter	Naturpleje	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Høslet Afgræsning
Tilgroning med vedplanter	Naturpleje	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Rydning af vedplanter
Arealreduktion/ fragmentering	Naturpleje	☐	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter
Arealreduktion/ fragmentering	Konkret indsats	☐	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
Grøftning og dræning	Forbedring af hydrologi	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter
Tilgroning med græs og høje urter	Naturpleje	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Afgræsning Høslet
Tilgroning med vedplanter	Naturpleje	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Rydning af vedplanter
Næringsbelastning fra dyrkede arealer	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Begrænsning el. ophør af drift
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning
Arealreduktion/ fragmentering	Udvidelse af naturarealet	☐	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter Rydning af vedplanter

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 40 Karup Å

Udpegningsgrundlag:

7230 Riggær

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
Grøftning og dræning	Forbedring af hydrologi	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter
Tilgroning med græs og høje urter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Afgræsning Høslet
Tilgroning med vedplanter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Rydning af vedplanter
Næringsbelastning fra dyrkede arealer	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter Begrænsning el. ophør af drift
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning
Invasive arter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Bekæmpelse af invasive arter
Arealreduktion/ fragmentering	Udvidelse af naturarealet	☐	☒	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Afskæring af dræn og grøfter Ophør af grundvandsindvinding Rydning af vedplanter

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

1096 Bæklampret

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

1099 Flodlampret

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

1355 Odder

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

3260 Vandløb med vandplanter

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkeling

Ugunstig

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☒
Arealreduktion/ fragmentering	Naturpleje	☐	☒	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:
Gældende lovgivning

Mulige virkemidler til truslen:
Rydning af vedplanter
Naturpleje

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning
Tilgroning med græs og høje urter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Afgræsning Høslet
Tilgroning med vedplanter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Rydning af vedplanter
Invasive arter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Bekæmpelse af invasive arter
Arealreduktion/ fragmentering	Naturpleje	☐	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Rydning af vedplanter Hedepleje
Arealreduktion/ fragmentering	Udvidelse af naturarealet	☐	☒	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Etablering på §3-arealer
Tilgroning med græs og høje urter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Hedepleje

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

Bevaringsprognose:

Ugunstig

Langsigtet mål:

Genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
Tilgroning med græs og høje urter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Afgræsning Høslet
Tilgroning med vedplanter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Rydning af vedplanter
Atmosfærisk N-deposition	Reduktion af næringstilførsel	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Gældende lovgivning
Invasive arter	Naturpleje	☒	☐	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Bekæmpelse af invasive arter
Arealreduktion/ fragmentering	Udvidelse af naturarealet	☐	☒	☐	☒	Mulige virkemidler til truslen: Rydning af vedplanter Afgræsning

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

7140 Hængesæk og andre kørsamfund dannet flydende i vand

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				Mulige virkemidler til truslen:
		1	2	3	4	
		☐	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen:

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 226 Kongenshus Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

7230 Riggær

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

1096 Bæklampret

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
		☐	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

1355 Odder

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
		☐	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)

Ukendt

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje				
		1	2	3	4	
Ingen kendte trusler	Ingen indsats i 1. planperiode	☐	☐	☐	☐	Mulige virkemidler til truslen: Ingen indsats i 1. planperiode

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

3260 Vandløb med vandplanter

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4

Mulige virkemidler til truslen:

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

7140 Hængesæk og andre kærsmfund
dannet flydende i vand

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug
eller ulvefod på vådt sand eller blottet
tørv

Ukendt

Bevaring eller genopretning af gunstig status

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
Ingen kendte trusler	Ingen Indsats i 1. planperiode	☒	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:
Ingen indsats i 1. planperiode

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt
(hårdt) vand

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Natura 2000-område: 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Habitatområde: 227 Hessellund Hede

Udpegningsgrundlag:

Bevaringsprognose:

Langsigtet mål:

7230 Riggær

Trussel:	Indsats:	Sigtelinje			
		1	2	3	4
		☐	☐	☐	☐

Mulige virkemidler til truslen:

Høringsnotat for Natura 2000-plan

NOTAT

vedrørende høringssvar til Natura 2000-plan 2010-2015 inkl. miljørapport (SMV)

*Forslag til Natura 2000-plan nr. 40
Habitatområde H40, H226 og H227*

Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Udkast til Natura 2000-plan blev annonceret i ekstern høring den 4. oktober 2010. Høringsfristen udløb den 6. april 2011.

Høringsmateriale, høringssvar og høringssnotater kan ses på
http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Natura_2000_planer/

Og

<http://websag.mim.dk/HoeringVandOgNatur2010/WebSider/visalle.aspx>

Forslag til Natura 2000-plan er annonceret offentligt og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder (jf. miljømålsloven § 43 og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplaner § 5).

Naturstyrelsen har modtaget i alt 1650 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer, og dertil omkring 300 mere generelle høringssvar vedrørende vand- og naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet notat, der kan ses på www.nst.dk

Til Natura 2000-plan nr. 40 er der modtaget i alt 5 høringssvar fra Viborg, Holstebro og Herning Kommuner, Dansk Landbrug Midt-Østjylland og Danmarks Naturfredningsforening (DN).

Svarene har især berørt følgende punkter:

1. *Datagrundlag*
2. *Konkrete ønsker til handleplan*
3. *Prioritering af mål*
4. *Trusler*
5. *Bilag 2*

Yderligere har høringssvarene berørt følgende emner, hvortil der henvises til det generelle høringssnotat (kan findes via ovenstående link):

6. *Datagrundlag*
7. *Lovgrundlag*
8. *Kvælstof*
9. *Synergi med vandplaner*
10. *Rollefordeling*
11. *Indsatsprogram*

12. Økonomi
13. Prioritering af mål
14. Proces
15. Tilstandsvurdering
16. Udpegningsgrundlag og afgrænsning

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de ovenfor nævnte punkter 1-5. Kommentarer hertil er anført i kursiv.

Det skal bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Ønskes detaljerede oplysninger om svarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Høringssvar:

Herning Kommune efterlyser oplysninger om artsforekomster.

Naturstyrelsen:

På www.naturdata.dk er det muligt at se alle de artsdata Naturstyrelsen har indsamlet i forbindelse med gennemførelse af det nationale overvågningsprogram.

2. Konkrete ønsker til handleplan.

Høringssvar:

DN foreslår opfølgende udlægning af gydegrus i Karup Å, slåning af engarealer mellem Vridsted og Skive samt at opdyrkede arealer på Hessellund Hede overgår til hede.

Naturstyrelsen:

Natura 2000-planen skal ligge til grund for handleplaner, som udarbejdes senere. Kommunerne, Naturstyrelsen og statslige lodsejre/myndigheder udarbejder handleplanerne, vælger virkemidler og foretager den konkrete forvaltning inden for rammerne af indsatsprogrammet. Naturstyrelsen vurderer at de foreslåede aktiviteter er så konkrete, at det vil være op til den handleplanlæggende myndighed at håndtere forslagene. Udkast til handleplaner kommer ligeledes i offentlig høring. Se tillige afsnit om rollefordeling i det generelle høringsnotat.

3. Prioritering af mål

Høringssvar:

DN pointer de modstridende interesser, der kan være i tilgroning med krat i enge, hvilket tilgodeser nattegal og muligvis odder, men er en trussel mod engvegetationen. DN foreslår en indsats for våd hede frem for tør hede.

Naturstyrelsen:

Naturplanen tager ikke stilling til arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget, i dette tilfælde nattergal. Mht. odderen vurderes arten at have gunstig bevaringsstatus, ligesom der ikke vurderes at være reelle, konstaterede trusler for arten inden for området.

Tør hede er truet på europæisk plan, og der gøres derfor en indsats for bevaring af naturtypen i Danmark i denne planperiode.

4. Trusler

Høringssvar:

DN påpeger, at glansbladet hæg og gyvel bør nævnes som invasive arter under afsnittet om trusler.

Naturstyrelsen:

Glansbladet hæg er tilføjet som invasiv art under afsnittet om trusler. Gyvel opfattes ikke længere som en invasiv art, men som en problemart af dansk oprindelse. Den er rigtig nok et problem på nogle af naturtyperne, og indgår i planen implicit i truslen: tilgroning med træer og buske.

5. Bilag 2

Høringssvar:

DN mener at der er noget galt i bilag 2, idet der er naturtyper, der ikke bliver behandlet i forbindelse med habitatområder, hvor de er på udpegningsgrundlaget.

Naturstyrelsen:

Bilag 2 er opdelt i de tre habitatområder, som planen behandler. Oplysningerne om de enkelte naturtyper bliver ikke gentaget for hvert habitatområde, men behandlet ét sted med henvisning til de habitatområder oplysningerne i øvrigt vedrører.

Justeringer af forslag til Natura 2000-plan nr. 40

I planen er det på baggrund af de indkomne bemærkninger præciseret, at den invasive plante glansbladet hæg forekommer på arealerne.

Naturstyrelsens egne justeringer af forslag til Natura 2000-plan nr. 40

I afsnittet om trusler er det præciseret, at også våde naturtyper og kildevæld er belastet af næringsstoffer.

På baggrund af dialog i høringsperioden, og Naturstyrelsens egne overvejelser, er der foretaget mindre justeringer af planteksten.

Hverken ændringerne som følge af de indkomne bemærkninger, eller Naturstyrelsens egne justeringer giver anledning til fornyet høring af planforslaget.

Sammenfattende redegørelse for høring over miljørapport (SMV)

Parallelt med offentlig høring af planudkast til Natura 2000-plan for område nr. 40 har SMV-redegørelse for planen været i offentlig høring i henhold til bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer §8.

Natura 2000-planens formål er at sikre eller genoprette bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der har dannet grundlag for udpegning af Natura 2000-område nr. 40. SMV-rapporten viste ikke modstrid med andre miljøhensyn, og der er i den offentlige høring ikke modtaget kommentarer til rapporten.

Den offentlige høring har givet anledning til ændring af afsnittet ”Trusler mod områdets naturværdier” i Natura 2000-planen. Der er foretaget mindre justeringer i planteksten.

Naturstyrelsen vil overvåge effekten af Natura 2000-planen gennem det nationale overvågningsprogram NOVANA,

http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/National_naturbeskyttelse/Overvaagning_af_vand_og_natur/, som følger udviklingen i naturtilstanden og arealudbredelse af de naturtyper og arter, som planlægningen omfatter. Desuden vil Naturstyrelsen i samarbejde med Fødevarerhverv og Kommunernes Landsforening overvåge fremdriften i den forudsatte forvaltningsindsats.

Afsendere af høringssvar til Forslag til Natura 2000-plan nr. 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder:

- ID2142 Viborg Kommune
- ID2416 Holstebro Kommune
- ID2641 Herning Kommune
- ID1281 Dansk Landbrug Midt-Østjylland
- ID1731 Danmarks Naturfredningsforening (DN)

Rettelsesblad til Natura 2000-plan for område nr. 40
Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder

Naturstyrelsen Vestjylland
9. februar 2012

Rettelsesblad til Natura 2000-planer, hvor beregning af naturtypernes tilstand er justeret

I forbindelse med nykodning af tilstandssystemerne for naturtyper til brug for visning på Danmarks Miljøportal har Bioscience, Århus Universitet opdaget fejl i deres hidtidige beregninger af især skovtilstanden og naturtilstanden for heder og klitter.

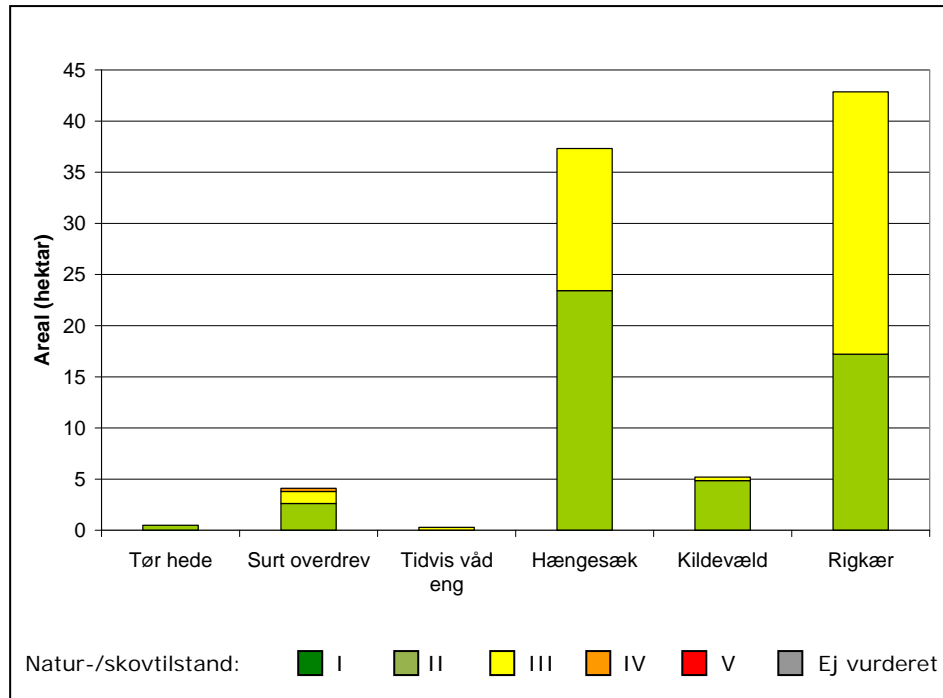
Fejlene skyldes flere forhold, men særligt at de såkaldte 'problemarter' ikke har indgået korrekt i beregningen, hvorfor artsindexet i skovtilstands-beregningen i flere tilfælde nedgraderes. Samtidig viser det sig, at hydrologi-parameteren i visse situationer uretmæssigt har talt negativt med, hvilket betyder, at strukturindekset i skovtilstands-beregningen i en række tilfælde skal opgraderes.

En nyberegning af skovtilstanden medfører ændringer i tilstandsklassen for op mod 10 % af de ca. 5.500 registreringer. For knap 200 af registreringerne betyder det en ændring fra ugunstig til gunstig skovtilstand eller omvendt. Der er fundet tilsvarende fejl i artsindexet for enkelte lysåbne naturarealer, således at ca. 150 registreringer ud af ca. 10.000 ændrer tilstand.

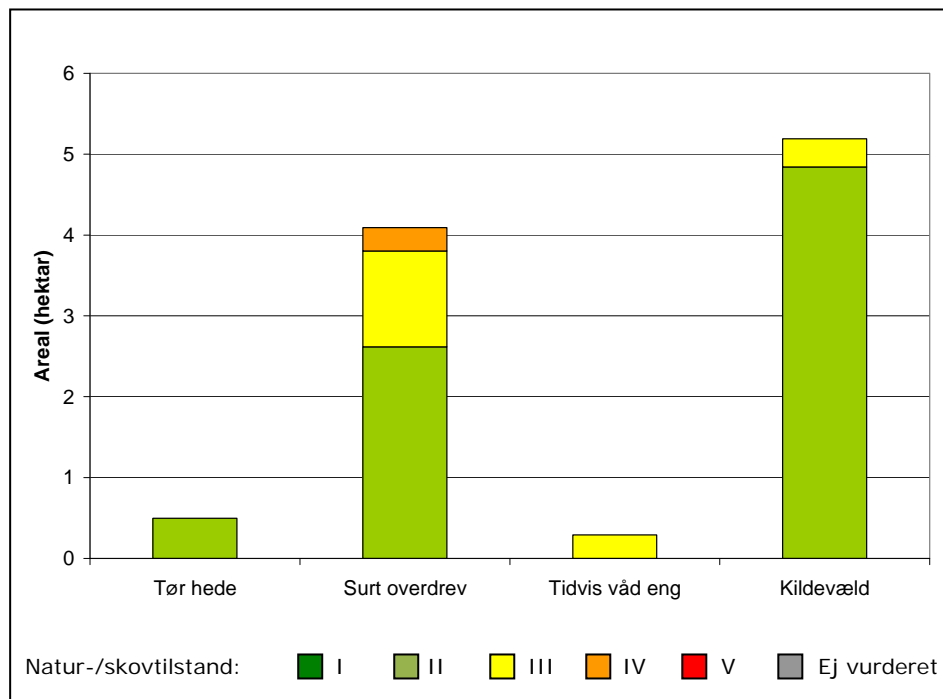
Når Danmarks Miljøportal senere i februar gør en opdateret version af naturtilstandsberegneren offentlig tilgængelig, vil de nævnte korrektioner være indarbejdet.

Korrektionen medfører ikke ændringer i målsætning og indsatsprogram i Natura 2000-planen, idet målsætningen er langsigtet, og indsatsprogrammet bygger på faktuelle forhold på arealerne og ikke den beregnede skov/naturtilstand. Fejlrettelsen betyder dog, at Natura2000 planens beskrivelse af naturtypernes tilstand, og søjlerne i planernes figur 4 kan være ukorrekte. Den rettede tekst og figur 4 til plan for Natura 2000-område nr. 40, habitatområde 40 Karup Å:

”Ny figur 4. Der er ikke foretaget ændringer i planens figur 4b, 4c og 4d.

Figur 4a. Naturtilstand for de naturtyper, som er tilstandsvurderet i habitatområde 40 – Karup Å. Naturtyper på under 10 ha er også vist i figur 4e.

Figur 4e. Naturtilstand for de mindst udbredte naturtyper som er tilstandsvurderet i habitatområde 40 – Karup Å.

I det følgende nævnes eksempler på tilstandsvurderinger i hele habitatområde 40 Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder (se figur 4a, 4b, 4c og 4d).

For strukturforekomsterne gælder at ca. 78 % af det samlede areal af tør hede i de tre habitatområder er vurderet til tilstandsklasse I eller II (god eller høj). Ud fra artsforekomsterne er kun ca. 44 % af det tilsvarende areal med tør hede vurderet til tilstandsklasse I eller II (god eller høj). Samlet set giver det en gunstig naturtilstand på ca. 69 % af det samlede areal med tør hede. Hovedparten af arealerne med tør hede på Hessellund Hede er vurderet til tilstandsklasse III, primært på grund af tilgroning.

For rigkærenes vedkommende er lidt over halvdelen af det samlede kortlagte areal med rigkær i de tre habitatområder vurderet til tilstandsklasse I eller II ud fra artsforekomsterne.

Mht. strukturen kan kun ca. 1/3 af arealet med rigkær henføres til tilstandsklasse I eller II - uden tvivl fordi der er problemer med tilgroning og afvanding, og den artsrige vegetation er derfor akut truet. Samlet er det vurderet, at der er gunstig naturtilstand på ca. 40 % af arealet med rigkær i de tre habitatområder tilsammen.”

Bilag 4. Miljørapport for Natura 2000-planen

Miljørapport for Natura 2000-planen for område nr. N40

Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder (Natura 2000-område nr. 40, Habitatområde H40, H226 og H227)

Den enkelte naturplan skal ifølge lov nr. 1398 af 22. oktober 2007 om miljøvurderinger af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

a) Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af 1) en basisanalyse, 2) en målsætning af det enkelte område, 3) et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse. Der er udarbejdet en overordnet målsætning for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Indsatsprogrammet angiver både generelle og konkrete retningslinjer for den forvaltning, der skal implementeres i 1. planperiode (6 år og 12 år for fredskovpligtige arealer) startende fra 2010. Endelig er der en kort beskrivelse af sammenhæng til vandplanen og et oversigtsskema, der opsummerer Natura 2000-planen jf. naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Formål

Planens mål på sigt er skitseret nedenfor. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og starte en proces, der genopretter akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser. For området gælder følgende overordnede målsætning:

De store hedeflader på Kongenshus og Hessellund heder samt Karup ådal med Karup Å, der binder hele området sammen, er karakteristiske landskabslementer i området.

Det overordnede mål for området er, at naturtyperne på hederne skal opnå eller fastholde god-høj naturtilstand. Samtidig er målet, at vandløbene, og naturtyperne i tilknytning til ådalen, herunder især hængesæk, kildevæld og rigkær opnår eller fastholder god-høj naturtilstand.

Områdets våde- og tørre heder, tidvis våde enge, artsrige sure overdrev, hængesække, rigkær og kildevæld sikres. Naturtypernes areal og antallet af levesteder for arterne øges, og der skabes så vidt mulig sammenhæng mellem forekomsterne. Tilsvarende skal søerne i området opnå god-høj naturtilstand.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Relevante planer

Kongenshus Hede er fredet med det formål at bevare hedevegetationen og landskabsformerne i området. Ca. 1150 ha af heden afgræses årligt af op mod 1000 får. Plejen er iværksat som et samarbejde mellem Viborg Amt og en lokal fåreholder. En del af de ugræssede arealer plejes af Kongenshus Mindepark. Arealerne slås og lyngen sælges til tagtækkere. Afbrænding af arealer med gammel lyng blev startet af Viborg Amt og er nu overtaget af Viborg Kommune.

Karup Ådal er fredet på strækket fra Karup by til nord for Hagebro og har til formål at sikre de landskabsmæssige, geologiske og undervisningsmæssige interesser i området.

Hessellund Hede er omfattet af en drifts- og plejeplan for det militære terræn. I den forbindelse foretages der konverteringer af mindre nåletræsplantager til åbne hede- og overdrev. Samtidig plejes eksisterende overdrev og heder i området for at standse den begyndende tilgroning med vedplanter, herunder især fyr

Natura 2000-områderne vil fremgå af landsplandirektivet (de tidligere regionplaner). Disse skal indeholde retningslinjer i overensstemmelse med bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder nr. 408 af 1. maj 2007. Det betyder, at landsplandirektivet skal indeholde retningslinjer, der i overensstemmelse med direktivforpligtelserne kan understøtte områdernes bevaringsmålsætninger. Landsplandirektivet indeholder derfor ikke udlæg af nye arealer til byzone, sommerhusområde, nye større vejanlæg, øvrige trafik og tekniske anlæg eller væsentlige udvidelser eller nye områder til råstofindvinding på land mv., mens der kan være retningslinjer, der bidrager til at sikre naturforholdene, jf. bestemmelser i bekendtgørelsens § 5.

Der vil derfor ikke med Natura 2000-planens bevaringsmålsætninger og retningslinjer for den efterfølgende kommunale planlægning være modstrid mellem den og landsplandirektivet.

b) Nul - alternativ

En række naturtyper og levesteder for arter kræver vedvarende drift for at sikre og opretholde gunstig bevaringsprognose, det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre i ugunstig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse. Planen vil sikre fortsatte levesteder for grøn kølleguldsmed, bæklampret og odder og sikre naturtypen vandløb med vandplanter.

Hvis ikke planen for 1. planperiode iværksættes vil tilgroningen af de lysåbne naturtyper som tørre heder, sure overdrev, hængesæk, kildevæld og rigkær fortsætte. Der vil ske afvanding af de våde naturtyper som tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og rigkær og der vil ske en stadig øget fragmentering af naturtyperne.

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Grøn kølleguldsmed på grund af en tilfredsstillende vandløbskvalitet og en stor bestand i Karup Å
- Bæklampret, dels på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb dels på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene
- Odder, dels på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling såvel lokalt som i resten af Jylland de seneste år.
- Vandløb i området pga. generelt gode fysiske forhold og tilfredsstillende vandkvalitet

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Søtyperne på udpegningsgrundlaget på grund af stor belastning med næringsstoffer (både luftbåren og tilførsel fra overfladevand, dræn og evt. fosforfrigivelse fra søbunden).
- Våd hede på grund af, at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet på hele det kortlagte areal.
- Tør hede på grund af, at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet på hele det kortlagte areal og stedvise problemer med tilgroning.
- Surt overdrev på grund af, at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet på hele det kortlagte areal og på grund af fragmentering og dårlig strukturtilstand
- Tidvis våd eng, da hovedparten af det kortlagte areal har problemer med manglende pleje.
- Hængesæk på grund af, at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet på hele det kortlagte areal og på grund af dårlig hydrologi og strukturtilstand
- Kildevæld på grund af, at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet på næsten hele det kortlagte areal og på grund af dårlig strukturtilstand.
- Riggær på grund af, at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet på næsten hele det kortlagte areal og på grund af dårlig hydrologi og strukturtilstand.

Prognosen er ukendt for:

- Flodlampret pga. manglende kendskab til artens forekomst i området
- Urtebræmme, tørvelavning og naturtypen lobeliesø pga. manglende viden om naturtypernes forekomst og tilstand i området.

c) Miljøforhold i områder der kan blive berørt

Forekomsterne af våd hede, små forekomster af tør hede, surt overdrev og rigkær søges udvidet og sammenkædet, hvor de naturgivne

forhold gør det muligt. Tidligere, nu drænede eller tilgroede kildevæld restaureres og plejes fremover.

Det samlede areal med våd hede sikres eller er i fremgang, arealet med tør hede øges med 30-50 ha, arealet med rigkær øges med op til 10 ha og arealet med surt overdrev øges med op til 4 ha.

De terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, og vandløb med vandplanter sikres gode fysiske forhold. Der sikres velegnede og uforstyrrede levesteder samt tilfredsstillende fourageringsmuligheder for odder i området

Invasive arter bekæmpes vha. bedst kendte metode og spredning skal forebygges.

d) Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er systematisk beskrevet i planen. Planens mål er, at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

e) Internationale miljøbeskyttelsesmål

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven. Planen vil sikre, at areal og tilstand af udpegede naturtyper og levesteder for udpegede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i statens retningslinjer for 1. planperiode. For Karup Å, Kongenshus og Hesselund Heder gælder:

- 1.1 Reduktion af kvælstof-deposition på områdets habitatnaturtyper forventes at ske gennem en kommende ændring af husdyrgodkendelsesloven jf. regeringsudspillet Grøn Vækst, april 2009. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb, dyrkede marker, overfladevand, spildevand og fodring. For marine naturtyper, større søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen
- 1.2 Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi på arealer med våd hede, hængesæk, kildevæld og rigkær.
- 1.3 De terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje.
- 1.4 Der sikres velegnede og uforstyrrede levesteder samt tilfredsstillende fourageringsmuligheder for odder i området
- 1.5 Invasive arter bekæmpes vha. bedst kendte metode og spredning skal forebygges så vidt muligt.

I henhold til vandplanen vil en gennemførelse af planen for hovedvandopland Limfjorden under vandrammedirektivet vurderes at inde-

bære, at følgende del af Natura 2000-planens indsatsprogram bliver udført:

- Forbedring af vandløbskvaliteten i flere af områdets mål-satte vandløb.
- Nedbringelse af næringsstofudledningen til områdets større søer.

f) Planens indvirkning på miljøet

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovens bilag 1f, i de tilfælde hvor de vurderes at være af væsentlig betydning.

<i>Planens indvirkning på</i>	<i>Påvirkes</i>	<i>Ingen påvirkning</i>	<i>Redegør for indvirkning</i>
Biologisk mangfoldighed	x		Er redegjort for.
Befolkningen	x		De rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		x	
Fauna og flora	x		Er redegjort for.
Jordbund		x	
Vand	x		Er redegjort for – se i øvrigt vandplan for hovedvandområde Limfjorden
Luft		x	
Klimatiske faktorer		x	
Materielle goder		x	
Landskab	x		Et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges. Fragmentering af landskabet imødegås.
Kulturarv, herunder kirker		x	
Arkitektonisk arv		x	
Arkæologisk arv		x	

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen statens retningslinjer. Fragmentering af naturtyper og levesteder er imødegået ved genskabelse af våde- og tørre heder, tidvis våde enge, sure overdrev, kilder og rigkær.

Følgende konkrete tiltag er planlagt.

Sigtelinie 2. Små og fragmenterede habitatnaturtyper og levesteder for arter

- 2.1 Forekomsterne af våd hede, små forekomster af tør hede, surt overdrev og rigkær søges udvidet og sammenkædet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt.
- 2.2 Tidligere, nu drænede eller tilgroede kildevæld forbedres hydrologisk og plejes fremover

Indsatser efter Sigtelinje 3. Naturtyper og levesteder, som ikke er beskyttet af natur- og miljølovgivningen skal sikres.

- 3.1 Konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen, sikres mod ødelæggelse.

Indsatser efter Sigtelinje 4. Der skal gøres en særlig indsats for naturtyper og arter, hvis biogeografiske status er i fare for at blive alvorligt forringet i 1. planperiode.

- 4.1 Det samlede areal med våd hede sikres og øges i det omfang det er muligt.
- 4.2 Det samlede areal med tør hede øges med 30-50 ha.
- 4.3 Arealet med rigkær øges med op til 10 ha
- 4.4 Arealet med surt overdrev øges med op til 4 ha.

Der udarbejdes handleplaner og vælges virkemidler af kommunerne og Skov- og Naturstyrelsen m.fl. indenfor rammerne af indsatsprogrammet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremme den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper/arter. For området er der foretaget følgende valg:

Der vurderes ikke at være modstridende interesser i dette område.

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA og DEVANO overvågningsprogrammer. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen – udarbejdet i forbindelse med naturplanen - udgør det nuværende videns grundlag for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med naturplanlægningen. Analysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

j) Ikke teknisk resume

I medfør af lov nr. 1398 af 22. oktober 2007 er der foretaget en miljøvurdering. Planen vil sikre eller forbedre bevaringsstatus for områdets udpegningsgrundlag og den biologiske mangfoldighed generelt samt et sammenhængende og varieret landskab.

Hvis ikke planen iværksættes, vil tilgroningen fortsætte og medføre en forringet status for prioriterede dele af områdets udpegningsgrundlag.

Planen betyder, at de rekreative oplevelser i tilknytning til området forbedres via et forbedret naturgrundlag, nedsat næringsstofbelastning via vandplanen og bidrager til at forbedre akvatiske ressourcer nedstrøms.

Det overordnede mål for Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder er, at de lysåbne naturtyper sikres en god-høj naturtilstand og områdets hedearealer, tørre overdrev og rigkær prioriteres.

Flere arter flagermus, spidssnudet frø og stor vandsalamander findes muligvis i området. Planens gennemførelse vurderes dog ikke at få negative konsekvenser for disse bilag 4-arter.

Tillæg om ny viden til Natura 2000-basisanalyse for Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder (Natura 2000-område nr. 40).

Tillægget gælder både for basisanalyser for lysåbne naturtyper og arter samt for skovbasisanalyser.

Natura 2000-planerne bygger på den eksisterende viden om naturforholdene. Denne viden er områdevis blevet opgjort i basisanalyserne for hhv. Natura 2000-skovplanlægning, Natura 2000-havplanlægning samt Natura 2000-planlægning for øvrige arealer. Basisanalyserne, der udgør en del af den færdige plan for Natura 2000-området, blev offentliggjort i 2007 og kan ses på [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](http://www.blst.dk/Natura2000plan) (www.blst.dk/Natura2000plan).

Dette tillæg opsummerer den viden, der – ud over basisanalysens – supplerende indgår som grundlag for Natura 2000-planen. Tillægget er opbygget med et indhold og en struktur, der svarer til basisanalysens opbygning

For nogle områder er der på baggrund af basisanalysen eller overvågningsdata mv. foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget. Det gældende udpegningsgrundlag kan ses i figur 2 i naturplanen. I det tilfælde at nye arter er tilføjet udpegningsgrundlaget er vurderinger af deres levestedsareal opgjort i dette bilag.

Siden færdiggørelsen af basisanalyserne er der i nogle områder foretaget kortlægning af yderligere naturtyper, skovnaturtyper på ikke-fredskovspligtige arealer og/eller en genkortlægning af i første omgang oversigtligt kortlagte arealer. De ny- eller genkortlagte arealer har bidraget med ny viden af betydning for Natura 2000-planerne.

Der er foretaget nye overslagsberegninger af den luftbårne kvælstofdeposition til de kortlagte naturtyper. Beregningerne omfatter nu alle kortlagte arealer af både lysåbne naturtyper og skovnaturtyper.

I nogle områder er der endvidere sket væsentlige ændringer i driften, igangsat naturgenopretningsprojekter el.lign. siden færdiggørelsen af basisanalyserne.

1. BESKRIVELSE AF OMRÅDET

Områdets afgrænsning er uændret, og områdets overordnede naturindhold er uændret. Området udgøres af hele tre forskellige habitatområder (H40, H226 og H227) med hver sit udpegningsgrundlag.

2. TILFØJELSER TIL UDPEGNINGSGRUNDLAGET

I basisanalysens afsnit 6 er omtalt væsentlige nyopdagede eller nyindvandrede forekomster af arter eller naturtyper, der ikke var en del af områdets oprindelige udpegningsgrundlag. Der er desuden fremkommet yderligere oplysninger om naturtyper og arter i forbindelse med overvågning og kortlægning udført 2006-2008. Disse arter og naturtyper er vurderet i forbindelse med en revision af udpegningsgrundlaget. Det aktuelle udpegningsgrundlag fremgår af figur 2 i naturplanen – og af [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](#).

Følgende naturtyper: kransnålalge-sø (3140), næringsrig sø (3150), brunvandet sø (3160), surt overdrev (6230), tidvis våd eng (6410), hængesæk (7140), kildevæld (7220) og rigkær (7230) samt bæklampret (1096) og flodlampret (1099) er tilføjet på en eller flere af de oprindelige udpegningsgrundlag for de tre habitatområder.

3. NYE DATA OM NATURTYPER OG ARTER

Første runde af kortlægningen af EF-habitatområdernes naturtyper blev foretaget i perioden 2004-2005. I første omgang blev kun 18 lysåbne naturtyper samt skovnaturtyper på fredskovspligtige arealer kortlagt. I løbet af 2007 og 2008 er der foretaget kortlægning af flere lysåbne naturtyper, og der er kortlagt skovnaturtyper på ikke-fredskovspligtige arealer. Endelig er der foretaget genkortlægning eller nykortlægning af en række områder, som kun blev kortlagt oversigtligt/stikprøvevist i første runde.

Nye data om areal og antal forekomster af naturtyper og arter i dette Natura 2000-område fremgår af nedenstående tabel 1 og 2. Ud over de nævnte naturtyper er der i habitatområderne kortlagt et mindre udvalg af områdets vandhuller.

Data om ny-/genkortlagte naturtyper er medtaget såfremt der er tale om nykonstaterede naturtyper på udpegningsgrundlaget eller såfremt der er væsentlige ændringer i forhold til oplysningerne i basisanalysens afsnit 2 eller 6. Data om nykonstaterede arter er medtaget såfremt de indgår i udpegningsgrundlaget og såfremt der er tale om nye oplysninger i forhold til basisanalysens afsnit 6

Nr.	Naturtype	Regi- streret areal (ha)	Antal fore- komster	Kilde
Terrestriske naturtyper				
3140	Kransnålalge-sø	0	0	-
3150	Næringsrig sø	13,83	18	1+3)
6230	Surt overdrev	14,7	21	2)
6410	Tidvis våd eng	5,4	3	2)
7140	Hængesæk	44,8	91	2)
7220	Kildevæld	5,2	26	2)
7230	Rigkær	44,5	58	2)

Tabel 1. Opdaterede data om nye eller genkortlagte naturtyper i habitatområde nr. 40, 226 og 227. Data stammer fra 1) NOVANA-overvågningsprogrammet (2004-2008) samt Viborg Amts overvågning i perioden 1988-2006. 2) Naturtypekortlægning 2004-05 (NOVANA/DEVANO). 3) Genkortlægning, supplerende kortlægning 2007-08 (DEVANO). Kortlægningsdata for naturtyperne (ekskl. vandnaturtyper) kan ses på www.vandognatur.dk. *Prioriteret naturtype.

Nr.	Art	Antal forekom- ster	Areal (ha)/ vandløb (km)	Kilde
1096	Bæklampret	?	85	1)
1099	Flodlampret	?	60	1)

Tabel 2. Opdaterede data om nye arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 40, 226 og 227. 1) Data stammer fra national overvågning 2004-2008 (NOVANA m.v.) samt Viborg Amts overvågning i perioden 1988-2006.

4. SUPPLERENDE TRUSSELSVURDERING

I basisanalysen blev der præsenteret en trusselvurdering og tilstandsdata for de forskellige naturtyper og arter. Hvad angår de ny- og genkortlagte naturtyper vurderes disse forhold at være afspejlet i henholdsvis struktur- og artstilstand, som kan ses på [By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside](#). Struktur- og artstilstand udgør tilsammen naturtilstanden, som fremgår af figur 4 i naturplanen. De registrerede data (strukturparametre og artslistes) for de enkelte forekomster kan endvidere ses i den fællesoffentlige naturdatabase på www.naturdata.dk.

Ud over basisanalysens opgørelse af trusler mod områdets naturindhold er der nedenstående tilføjelser og ændringer.

4.1 Belastning af naturområder med luftbåret kvælstof

Kvælstof og fosfor er fra naturens hånd begrænsende næringsstoffer for mange økosystemer. Når et naturområde belastes med ekstra næringsstoffer (eutrofieres), fører det til ændret arts-sammensætning, fordi konkurrencestærke og kraftigt voksende plantearter (som f.eks. *stor nælde*, *blåtop* og *vild kørvel*) bliver begunstiget på bekostning af lavtvoksende og konkurrencevage plantearter (såkaldte nøjsomhedsarter).

Eutrofieringen kan blive så kraftig, at naturtypernes tålegrænse bliver overskredet. Resultatet bliver, at flere af de karakteristiske nøjsomhedsarter forsvinder, og naturtypernes tilstand ændres. Selv små ekstra tilførsler af næringsstoffer kan på sigt føre til ændret artssammensætning. Eutrofiering af naturområder kan ske i form af direkte tilførsel af gødning eller indirekte i form af f.eks. kvælstofdeposition fra luften eller jordfygning fra marker.

Eutrofiering af terrestriske naturarealer kan påvises på flere måder, f.eks. ved forekomst af negative strukturer (f.eks. dominans af *blåtop* på tørre heder), mange plantearter med tilpasning til at vokse på næringsrig jordbund eller ved at måle eller modelberegne nedfald af kvælstof fra luften.

Eutrofiering som trussel kan være meget vanskelig at observere ved tilsyn eller registrering.

Tålegrænser

For de naturtyper, der danner udpegningsgrundlag for Natura 2000-området, er der fastsat tålegrænseintervaller, som fremgår af tabel 3.

Tålegrænse: Følsomheden af et naturområde over for en (forøget) tilførsel af forsurende eller eutrofierende stoffer kan beskrives i form af tålegrænser, der angiver "*den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedste tilgængelige viden*". Empirisk baserede tålegrænser for en række forskellige naturtyper er blevet fastsat af UN/ECE (Skov- og Naturstyrelsen 2003).

1) UN/ECE er FN's Økonomiske Komité for Europa. Tålegrænserne (critical loads) fastsættes i Arbejdsgruppen vedr. effekter af konventionen om langttransporterede luftforurening (www.unece.org/env/wge) i forbindelse med det internationale samarbejdsprogram vedr. modellering og kortlægning af tålegrænser, baggrundsbelastning, effekter, risici og udviklingstendenser for luftforurening

Naturtype	Tålegrænse Kg N/ha
1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand	- 1
1130 Flodmundinger	30-40
1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe	- 1
1150 Kystlaguner og strandsøer	30-40
1160 Større lavvandede bugter og vige,	30-40
1170 Rev	- 1
1180 Boblerev	- 1

1330 Strandenge	30-40
1210 Strandvold med enårige planter	- 1
1220 Strandvold med flerårige planter	- 1
1230 Kystklint/klippe	15-25
1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter på mudder og sand	30-40
1320 Vadegræssamfund	30-40
1330 Strandenge	30-40
1340 Indlandssaltenge	30-40
2110 Forstrand og begyndende klitdannelser	10-20 ₂
2120 Hvide klitter og vandremiler	10-20 ₂
2130 Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)	10-20 ₂
2140 Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)	10-20 ₂
2160 Kystklitter med havtorn	10-20 ₂
2170 Kystklitter med gråris	10-20 ₂
2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter	10-20 ₂
2190 Fugtige klitlavninger	10-25 ₄
2250 Kystklitter med enebær	10-20 ₂
2310 Indlandsklitter med lyng og visse	10-20 ₂
2320 Indlandsklitter med lyng og revling	10-20 ₂
2330 Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene	10-20 ₂
3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)	5-10
3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden	5-10
3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger	5-10
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks	- 11
3160 Brunvandede søer og vandhuller	5-10
3260 Vandløb med vandplanter	- 1
3270 Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter	- 1
4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng	10-25
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)	10-20
5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter	15-25 ₅
6120 Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand	15-25
6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkidélokalteter)	15-25
6230 Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund	10-20
6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop	15-25 ₆
7110 Aktive højmoser	5-10
7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse	5-10
7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand	10-15 _{3,7}
7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv	10-15 _{3,7}
7210 Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe	15-25
7220 Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand	15-25 ₈
7230 Riggær	15-25 ₃
9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn	10-20 _{2,10}
9120 Bøgeskove på morbund med kristtorn	10-20 _{2,10}
9130 Bøgeskove på muldbund	10-20 _{2,10}
9150 Bøgeskove på kalkbund	10-20 _{2,10}
9160 Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund	10-20 _{2,10}
9170 Vinteregeskove i østlige (subkontinentale) egne	10-20 _{2,10}
9190 Stillekeskove og -krat på mager sur bund	10-20 _{2,10}
91D0 Skovbevoksede tørvemoser	10-20 _{2,10}
91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld	10-20 _{2,10}

¹ Tålegrænsen for atmosfærisk belastning er ikke relevant, idet naturtyperne er naturligt kvælstofrige, ufølsomme for atmosfærisk tilførsel, eller forventes at modtage det største bidrag fra andre kilder, fx grundvand eller overfladenær afstrømning.

² Tålegrænsen for beskyttelse af laver (10 – 15 kg N ha⁻¹år⁻¹) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme laver på lokaliteten ønskes beskyttet.

³ Tålegrænsen for højmoser (5 – 10 kg N ha⁻¹år⁻¹) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme højmosearter på lokaliteten ønskes beskyttet.

⁴ Tålegrænsen for oligotrofe søer (5 – 10 kg N ha⁻¹år⁻¹) benyttes for småsøer i klitlavninger.

⁵ Tålegrænsen for heder (10 – 20 kg N ha⁻¹år⁻¹) anvendes, hvis dværgbuske (lyng mv.) er hyppige.

⁶ Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype fersk natureng, der kan være mere kvælstoffølsom.

⁷ Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype fattigkær, der har tålegrænse i intervallet 10 – 20 kg N ha⁻¹år⁻¹

⁸ Naturtypen omfatter også Palludellavæld, der forventes at have tålegrænser i den lave ende af intervallet.

⁹ Baseret på tålegrænsen for laver.

¹⁰ Tålegrænsen bør modelberegnes. En modelberegning kan give lavere tålegrænser, ned til 7 kg N ha⁻¹år⁻¹

¹¹ Mange søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder. For de rene, ikke eutrofferede søer af type 3150 kan tålegrænsen for de øvrige søtyper på 5-10 kg N ha⁻¹år⁻¹ bruges, hvis søen er kvælstofbegrænset.

Tabel 3. Tålegrænser for terrestriske naturtyper i habitatområdet (Skov- og Naturstyrelsen 2005)

Som det fremgår af tabel 3, er det særligt hængesæk, tørvelavning og rigkær med en væsentlig forekomst af følsomme højmosearter (7140, 7150 og 7230) samt to søtyper (3140 og 3160), der hører til de særligt kvælstoffølsomme naturtyper med tålegrænser på 5-10 kg N/ha/år. Øvrige hængesække og tørvelavninger, heder (4010 og 4030) samt sure overdrev (6230), er ligeledes følsomme overfor kvælstofbelastning og har tålegrænser mellem 10-20 (-25) kg N/ha/år. Blandt kilderne (7220) ligger tålegrænsen for paludellavæld i den lave ende af intervallet, dvs. 15 kg N/ha/år.

Øvrige rigkær og kildevæld samt tidvis våd eng (7230, 7220 og 6410) er moderat kvælstoffølsomme med tålegrænser mellem 15-25 kg N/ha/år. For artsrige forekomster ligger tålegrænsen i den nedre ende af disse intervaller.

N-deposition og overskridelse af tålegrænser

Kvælstofdepositionen til danske land- og vandområder kommer fra en lang række danske og udenlandske kilder, primært husdyrproduktion (ammoniak) og forbrændingsprocesser (kvælstofoxider). I Jylland og på Fyn stammer ca. 60 % af kvælstofdepositionen fra husdyrproduktion, mens det på Sjælland og Bornholm drejer sig om ca. halvdelen eller under halvdelen (Danmarks Miljøundersøgelser 2005). De gennemsnitlige tal dækker dog over store lokale va-

riationer afhængig af den lokale husdyrtæthed og ruheden af naturområderne. I forhold til husdyrproduktionen er staldanlæg uden ammoniakbegrænsende teknik typisk den største kilde til landbrugets ammoniakfordampning.

I tabel 4 er den gennemsnitlige afsætning af kvælstof opgivet som kommunevise gennemsnit af NH_y og NO_x for 2006 (DMU).

Kommune	NH_y (kg N/ha)	NO_x (kg N/ha)	Total N (kg N/ha)	Heraf stammende fra danske kilder (%)
Viborg	10	7	17	43 %
Skive	10	6	16	46 %
Herning	10	8	18	39 %
Holstebro	9	7	16	40 %
Lands gennemsnit	8	9	17	33 %

Tabel 4. Baggrundsbelastningen (i kg N/ha/år) i de kommuner, som Natura 2000-området ligger inden for. Kvælstofdepositionen er angivet som kommunevise gennemsnit af hhv. NH_y (ammoniak og ammonium, primært fra husdyrproduktion), NO_x (kvælstofoxider, salpetersyre og nitrat (fra transport, energiproduktion og industri) og total N (samlet tør- og våddeposition). DMU, 2006.

Det gennemsnitlige kvælstofnedfald i de kommuner, hvori Natura 2000-området ligger, er 17 kg N/ha/år, hvilket er det samme som landsgennemsnittet. Belastningen med ammoniak og ammonium (NH_y) er ca. 22 % højere end landsgennemsnittet, hvilket tyder på, at det lokale og regionale husdyrhold har en relativt stor indflydelse på kvælstofnedfaldets størrelse. Nedfaldet af NO_x 'er – der overvejende stammer fra transport, energiproduktion og industri – er dog noget mindre end landsgennemsnittet.

Overslagsberegning af den lokale kvælstofbelastning

Da husdyrbrug ikke ligger jævnt fordelt i landskabet, vil kvælstofbelastningen af et naturområde variere alt efter om der ligger husdyrbrug tæt på naturområdet, eller der slet ikke er husdyrbrug i nærområdet. Hertil kommer, at afsætningen af kvælstof på forskellige overfladetyper varierer i forhold til ruheden. Der er f.eks. stor forskel på, hvor meget der afsættes på en skov (med stor ruhed og dermed med stor afsætnings-overflade) og på en lysåben eng (med lavere ruhed og mindre afsætnings-overflade). Der er derfor foretaget en korrektion af de kommunevise gennemsnitstal i forhold til lokal husdyrtæthed og til forskellige naturtypers ruhed inden for Natura 2000-området. Ruheden af naturarealerne er vurderet på baggrund af den vedplantedækning, som er registreret ved kortlægningen

Korrektionen er foretaget ved hjælp af en metode beskrevet i Ammoniakmanualen (Skov- og Naturstyrelsen, 2003) opdateret som beskrevet i boksen nedenfor. Der er ikke tale om en eksakt beregning, men om en forholdsvis grov overslagsberegning, der dog giver en indikation af om, og i givet fald hvor meget tålegrænserne er overskredet for de forskellige naturtyper. Derfor kan overslagsberegningerne ikke direkte indgå i myndighedsbehandling af N-belastning fra konkrete husdyrbrug/virksomheder

Overslagsberegningerne viser, at kvælstofnedfaldet på størsteparten af naturområderne i Natura 2000-område nr. 40 ligger mellem 15 og 20 kg N/ha/år alt afhængig af den lokale husdyrtæthed og naturområdernes overfladeruhed. Enkelte sure overdrev og hængesække belastes dog med over 20 kg N/ha/år.

Naturtype	Tålegrænse-interval kg N/ha/år	Kvælstofafsætning overslag (kg N/ha/år)		
		10-15	15-20	20-25
Tør hede (4030)	10-20		100 %	
Surt overdrev (6230)	10-20	55 %	32 %	12 %
Tidvis våd eng (6410)	15-25 (f)	100 %		
Hængesæk (7140)	10-15 (c,g)	11 %	62 %	26 %
Kildevæld (7220)	15-25 (h)	7 %	46 %	46 %
Rigkær (7230)	15-25 (c)	1 %	77 %	21 %
		9 %	66%	24 %

Tabel 5. Overslag over tålegrænseoverskridelser i habitatområde 40, der er en del af Natura 2000-område 40. For hver naturtype er angivet naturtypens tålegrænseinterval og andelen af det samlede areal i forskellige intervaller af belastninger. Tålegrænsen for et konkret naturområde vil typisk ligge indenfor tålegrænseintervallet.

Naturtype	Tålegrænse-interval kg N/ha/år	Kvælstofafsætning overslag (kg N/ha/år)		
		10-15	15-20	20-25
Våd hede (4010)	10-25		100 %	
Tør hede (4030)	10-20	0,4%	99 %	0,2%
Surt overdrev (6230)	10-20		100 %	
Hængesæk (7140)	10-15 (c,g)		100 %	
Rigkær (7230)	15-25 (c)		69 %	31 %
		0,4%	99 %	0,3%

Tabel 6. Overslag over tålegrænseoverskridelser i habitatområde 226, der er en del af Natura 2000-område 40. For hver naturtype er angivet naturtypens tålegrænseinterval og andelen af det samlede areal i forskellige intervaller af belastninger. Tålegrænsen for et konkret naturområde vil typisk ligge indenfor tålegrænseintervallet.

Naturtype	Tålegrænse- interval	Kvælstofafsætning overslag (kg N/ha/år)		
	kg N/ha/år	10-15	15-20	20-25
Tør hede (4030)	10-20	56 %	44 %	
Surt overdrev (6230)	10-20		100 %	
Tidvis våd eng (6410)	15-25 (f)		100 %	
		55 %	45 %	

Tabel 7. Overslag over tålegrænseoverskridelser i habitatområde 227, der er en del af Natura 2000-område 40. For hver naturtype er angivet naturtypens tålegrænseinterval og andelen af det samlede areal i forskellige intervaller af belastninger. Tålegrænsen for et konkret naturområde vil typisk ligge indenfor tålegrænseintervallet.

Belastninger, hvor den lokale N-belastning ligger under den nedre grænse i tålegrænseintervallet (tålegrænsen ikke overskredet), er markeret med grønt, N-belastninger, der ligger indenfor tålegrænseintervallet (overstiger den lave ende af tålegrænseintervallet), er vist med gult, og N-belastninger, der ligger over tålegrænseintervallet (overstiger den høje ende af tålegrænseintervallet), er markeret med rødt.

- (a) Tålegrænsen for atmosfærisk belastning er ikke relevant, idet naturtyperne er naturligt kvælstofrige, ufølsomme for atmosfærisk tilførsel, eller forventes at modtage det største bidrag fra andre kilder, fx grundvand eller overfladenær afstrømning.
- (b) Tålegrænsen for beskyttelse af laver ($10 - 15 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme laver på lokaliteten ønskes beskyttet.
- (c) Tålegrænsen for højmoser ($5 - 10 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) kan anvendes hvis en væsentlig forekomst af følsomme højmosearter på lokaliteten ønskes beskyttet.
- (d) Tålegrænsen for Oligotrofe søer ($5 - 10 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) benyttes for småsøer i klitlavninger.
- (e) Tålegrænsen for heder ($10 - 20 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$) anvendes, hvis dværgbuske (lyng mv.) er hyppige.
- (f) Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype forsk natureng, der kan være mere kvælstoffølsom.
- (g) Naturtypen er en delmængde af den bredere naturtype fattigkær, der har tålegrænse i intervallet $10 - 20 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$.
- (h) Naturtypen omfatter også Palludellavæld, der forventes at have tålegrænser i den lave ende af intervallet.
- (i) Baseret på tålegrænsen for laver.
- (j) Tålegrænsen bør modelberegnes. En modelberegning kan give lavere tålegrænser, ned til $7 \text{ kg N ha}^{-1}\text{år}^{-1}$.

Som det fremgår af tabel 5, 6 og 7 gælder det for alle naturområder i Natura 2000-området, at de enten er eller kan være negativt påvirket af luftbåret kvælstof. Værst ser det ud for den næringsfattige naturtype hængesæk, hvor den høje ende af tålegrænseintervallerne for kvælstofpåvirkning er overskredet for næsten hele arealet (vist med rødt), samt næringsfattige kilder. Hvor tålegrænsen ligger i den lave ende af tålegrænseintervallet.. Hertil kommer kransnålalge-søer og brunvandede søer, som ikke er vist i tabel 4.

Også for en mindre del af de tørre heder og de sure overdrev er den høje ende af intervallet overskredet på størsteparten af arealet, mens den lave ende af intervallet er overskredet for næsten alle andre kortlagte naturtyper (vist med gult).

Rigkær med forekomst af nogle af de kvælstoffølsomme arter af planter, der også kan findes i højmoser, hører til de særligt kvælstoffølsomme naturtyper med tålegrænse i intervallet $5-10 \text{ kg N/ha/år}$. Her er der tale om alvorlige tålegrænseoverskridelser, selvom det ikke fremgår tydeligt af tabellerne ovenfor, hvor hele rigkærsarealet er markeret med gult.

Bestemmelse af kvælstofnedfaldets størrelse på naturområder og sammenligning med andre beregninger

Den præcise størrelse af kvælstofbelastningen på et konkret naturområde er vanskelig at bestemme. Der kan enten foretages målinger (som er tidskrævende, omkostningstunge og usikre, da de som regel kun repræsenterer en kortere måleperiode og derfor skal omregnes til "normale" forhold), eller der kan foretages modelberegninger med modeller af forskellig art, hvoraf nogle er meget ressourcekrævende og omkostningstunge, mens andre har karakter af overslagsberegninger. Resultater fra alle modelberegninger er typisk behæftet med en forholdsvis høj usikkerhed

Overslagsberegningerne skal alene anvendes til at give et foreløbigt overblik over omfanget af tålegrænseoverskridelser til brug ved vurdering af gunstig bevaringsstatus, ikke til konkret sagsbehandling

4.2 Foreløbig trusselvurdering for nye arter på udpegningsgrundlaget

Bæklampret

Bestand: I Danmark findes der foruden bæklampret yderligere to arter lampretter: hav- og flodlampret. Nyere forskning tyder imidlertid på, at bæk- og flodlampret er én og samme art, der ligesom det er kendt ved ørreden har en stationær vandløbs form og en vandrende form der tilbringer en periode i havet. Bæklampretten er forholdsvis almindelig i danske vandløb mens de to andre træffes sjældnere. En del af forklaringen på dette er, at de tidligere amters og nu Miljøcentrenes vandløbsovervågning foretages i efterårsmånederne, hvor de to lampretter opholder sig i havet. Begge gyder i vandløb med grus- og stenbund i april-juni. Alle 3 lampretarter har et larvestadie på 3-5 år, hvor larverne lever nedgravet i vandløbsbunden som blinde og tandløse larver. Efter larvestadiet vandrer Flod- og havlampretterne til havs, hvor de opholder sig i hhv. 1-2 år og 3-4 år. Bæklampretten opholder sig hele livet i vandløbene. Voksne lampretter dør efter endt gydning.

Bæklampret er registreret i hele hovedløbet af Karup Å inden for Natura 2000 området, ligesom der også er spredte registreringer i flere af tilløbene. På den baggrund vurderes bæklampret at forekomme almindeligt i alle eller stort set alle vandløb inden for Natura 2000 område N40. I de vandløb hvorfra arten endnu ikke er registreret skyldes det oftest, at den ikke er eftersøgt ved elektrobefiskning i disse vandløb.

Foreløbig trusselsvurdering: Bæklampret stiller beskedne krav til kvaliteten af levested, og trives fint i vandløb med bare nogenlunde vandløbskvalitet (DVFI 4). I vandløb med dambrugsdrift kan arten dog blive negativt påvirket idet voksne individer i forbindelse med gydevandringerne har risiko for at ende inde i dambrugene. På trods af dette og på baggrund af artens meget almindelige forekomst i vestjyske vandløb, vurderes der ikke at være akutte trusler for arten inden for Natura 2000 område nr. N40.

Potentielle levesteder: De potentielle levesteder udgøres af stort set samtlige ca. 85 km vandløb inden for området, her ser specielt de ca. 60 km af hovedløbet af Karup Å helt afgørende for at bæklampret fortsat kan opretholde tilfredsstillende bestande inden for området.

Flodlampret

Bestand: I Danmark findes der tre lampretarter, hav-, flod- og bæklampret. De er ikke i videnskabelig forstand fisk, men hører til gruppen af såkaldte rundmunde. Bæklampretten er med sine 12-16 cm den mindste art, og havlampretten er med en længde på almindeligvis 60-75 cm den største art. Flodlampretten opnår en størrelse på omkring 30-40 cm. Nyere forskning tyder imidlertid på, at bæk- og flodlampretten er én og samme art, der ligesom ørreden har en stationær og en vandrende livsform. Bæklampretten er forholdsvis almindelig i danske vandløb, hvorimod flod- og havlampretten træffes sjældnere. Fælles for de tre arter er, at de gyder i marts-juni på steder i vandløbet med grus og stenbund. Hav-, flod- og bæklampret har alle et larvestadie på 3-5 år, hvor de lever nedgravet i vandløbsbunden som blinde, tandløse larver. Efter larvestadiet adskiller arterne sig ved, at bæklampretten lever hele sit liv i vandløbet, i modsætning til flod- og havlampretten, der vandrer til havs. Flodlampretten bliver i havet i 1-2 år og havlampretten 3-4 år, inden de vandrer tilbage til vandløbene for at gyde. De voksne lampretter dør efter legen. Specielt de vandrende hav- og flodlampretter er afhængige af fri passage i vandløbene, hvis de skal kunne gennemføre deres livscyklus. Lampretterne har ligeledes brug for et fysisk varieret vandløb, hvis både gydning og larvestadie skal tilgodeses.

På baggrund af elbefiskninger i Karup Å-systemet i 2003-2004 vides det, at flodlampret findes i store dele af hovedløbet af Karup Å, det blev vurderet, at arten var forholdsvis fåtallig i denne periode. Flodlampret er desuden registreret i Resen Bæk men det vides ikke om der findes en fast bestand i vandløbet. Det vurderes, at flodlampret er forholdsvis almindelig i hovedløbet af Karup Å, og sandsynligvis også på de nedre dele af Resen Bæk. Forekomsten bør dog undersøges nærmere.

Foreløbig trusselvurdering: De fysiske forhold i Karup Å og Rensen Bæk er gode idet vandløbene har et stort set naturligt forløb, og mange steder findes der grus- og stenpartier i vandløbsbunden. Som det var tilfældet for bæklampret kan også bestanden af flodlampret blive negativt påvirket af dambrugsdriften. På trods af dette, vurderes der ikke at være akutte trusler for arten inden for Natura 2000 område nr. N40. Bestanden af flodlampret bør dog overvåges for at sikre gunstig bevaringsstatus for arten.

Potentielle levesteder: Det vurderes at især ca. 60 km hovedløbet af Karup Å er helt afgørende for artens tilstedeværelse inden for området. Det vurderes desuden, at den nedre del af Resen Bæk også er et potentielt levested. Længden af det potentielle levested her kendes dog ikke med sikkerhed.

5. SUPPLERENDE MODSATRETTEDE INTERESSER

Der er ikke som følge af den supplerende kortlægning i Natura 2000-området identificeret nye modstridende interesser.

6. ÆNDRET NATURFORVALTNING OG PLEJE

Der er ikke kendskab til ændret naturforvaltning eller pleje inden for dette Natura 2000-område.

REFERENCER

Bak, J. 2003: *Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbårent kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug*. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

Danmarks Miljøundersøgelser, 2006: *Deposition af N komponenter 2006 – kommuner*.

[http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-](http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/2006/depositiontables/2006.dk.Ntot.kommuner.html)

[tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/2006/depositiontables/2006.dk.Ntot.kommuner.html](http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Miljoe-tilstand/3_luft/4_spredningsmodeller/5_Depositionsberegninger/2006/depositiontables/2006.dk.Ntot.kommuner.html)

Ellermann, T. m.fl., 2005: *Atmosfærisk deposition 2004, NOVANA*, Faglig Rapport fra DMU nr. 555, Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøministeriet.

Ellermann, T. m.fl., 2006: *Atmosfærisk deposition 2005, NOVANA*, Faglig Rapport fra DMU nr. 595, Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøministeriet.

Ellermann, T. m.fl., 2007: *Atmosfærisk deposition 2006*, Faglig Rapport fra DMU nr. 645, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Frohn, L. M. m.fl., 2008: *Kvælstofbelastning af naturområder i Østjylland. Opgørelse for udvalgte Natura 2000 områder*, Faglig Rapport fra DMU nr. 673, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Geels, C. m.fl., 2008: *Kvælstofbelastning af naturområder på Bornholm og Sjælland. Opgørelse for udvalgte Natura 2000 områder*, Faglig Rapport fra DMU nr. 689, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Nielsen O. K. m.fl., 2008: Denmark's National Inventory Report 2008. *Emission Inventories 1990-2006 – Submitted under the United Nations Framework Convention on Climate Change*. Faglig Rapport fra DMU nr. 667, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.

Ringkøbing Amt 2002. Fiskene i Ringkøbing Amts vandløb. Status og udvikling 1988-2000.

Skov- og Naturstyrelsen, 2005: Harmoniserede tålegrænser. Opdatering af 15. december 2005.

[http://www.skovognatur.dk/NR/rdonlyres/78C70731-71A2-40B6-B611-](http://www.skovognatur.dk/NR/rdonlyres/78C70731-71A2-40B6-B611-2F1340CB922A/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf)

[2F1340CB922A/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf](http://www.skovognatur.dk/NR/rdonlyres/78C70731-71A2-40B6-B611-2F1340CB922A/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf)

Viborg Amt 2004. Fiskene i Karup Å-systemet 2003-2004. Rapport udarbejdet af Bio/consult for Viborg Amt.

Karup Å - N40, del 1

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Beskrivelse af området.....	2
2. Udpegningsgrundlag	2
3. Foreløbig trusselvurdering.....	3
3.1 Vandløb	3
3.2 Terrestriske naturtyper.....	5
3.3 Arter.....	7
4. Modsatrettede interesser.....	8
5. Naturforvaltning og pleje	8
6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper.....	8
7. Manglende viden og yderligere vidensbehov	8
8. Bilag	8
9. Kildehenvisning	8

1. Beskrivelse af området

Natura 2000-området Karup Å omfatter habitatområde 40 (se tabel 1.1).

Tabel 1.1. Oversigt over habitatområdet, der er inkluderet i denne basisanalyse. For hvert område er områdets nummer, navn og areal (i ha) angivet, ligesom NATURA 2000 områdets samlede areal er oplyst. Kilde: <http://www2.skovognatur.dk/natura2000/>.

Nr.	Navn	Areal (ha)
H40	Karup Å	1108
	Samlet areal	1108

NATURA 2000 områdets samlede areal er 1108 ha og består af 27 vandløbsstrækninger og 1108 ha land, vist på fig. 40.1.

Habitatområdet består af Karup Å, Koholm Å (afløbet fra Flyndersø), nederste strækning af Resen bæk. I ådalen omkring åerne findes rigkær (7230), hængesæk (7140) og kildevæld (7220). I de svagt markerede ådalsskrænter findes desuden arealer med surt overdrev (6230) og tør hede (4030).

Ådalen er et vigtigt område for grøn kølleguldsmed og odder.

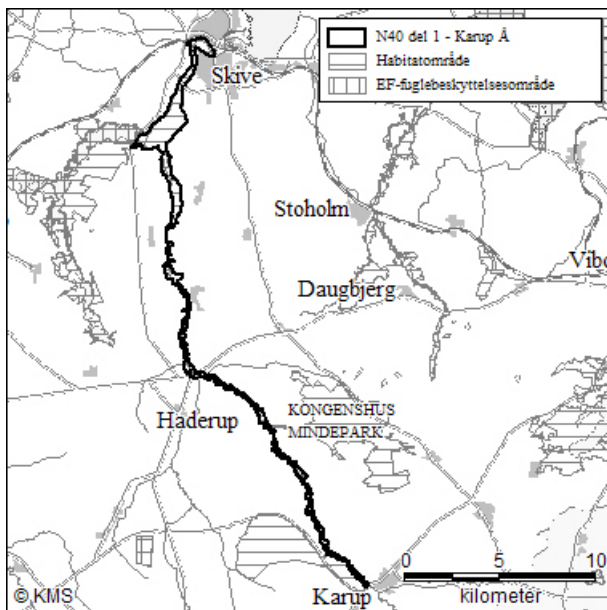

Fig 40.1. Habitatområde 40

Inden for habitatområde 40 ligger fredning 769-1: Karup Å og fredning 779-5: Skive Enge.

Fredningerne har til formål hhv. at sikre de landskabelige, geologiske og undervisningsmæssige interesser i området og at sikre en udsigt fra Skive by over engene syd for byen, herunder at bevare åens nuværende forløb.

Inden for natura 2000-området findes der en række arealer som er beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. I kortmaterialet kan man se hvilke arealer der pr. 01-02-07 var registreret som § 3-beskyttede. Det skal bemærkes at § 3-registreringen er en vejledende registrering, og at det til enhver tid er de aktuelle forhold som er gældende. Det er den lokale kommune, der har ansvaret for at vedligeholde § 3 registreringer.

2. Udpegningsgrundlag

Som det fremgår af tabel 2.1 og 2.2 er habitatområde H40 er udpeget af hensyn til 5 habitat-naturtyper og 3 arter.

Tabel 2.1. Oversigt over de naturtyper, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af habitatområde 40. 1) Indgår i NOVANA.. *Prioriteret naturtype. For naturtypen vandløb findes der ikke arealberegninger i og med at bedømmelsesgrundlaget for naturtypen består af en station (punkt på vandløbsstrækningen). Data 1) stammer fra rapporten Miljøtilstande i vandløbene i Karup kommune 1990, data 2) stammer fra rapporten Miljøtilstande i vandløbene i Fjends kommune 1995, data 3) stammer fra rapporten "Fiskeundersøgelser i Karup Å 2003-04", data 4) stammer fra udsætningsplanen for Karup å, data 5) stammer fra rapporten "Fiskeundersøgelser i Trevad Møllebæk 2003, data 6) stammer fra Vandrammedirektivets basisanalyse, del 2, data 7) stammer fra NOVANA kortlægningen (2005). Naturtyperne kan ses i kortmaterialet.

Nr.	Naturtype	Antal forekomster	Kortlagt areal (ha)	Kilde
3260	Vandløb	14	14 stationer	1)2)3)4)5)6)
4030	Tør hede ¹⁾	1	<1	7)
6230	*Surt overdrev ¹⁾	13	4	7)
6430	Urtebræmme	Ikke kortlagt	Ikke kortlagt	7)
7230	Rigkær ¹⁾	50	43	7)

Tabel 2.2. Oversigt over de arter, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af habitatområde 40. Data 1) stammer fra NOVANA overvågningen 2004, data 2) stammer fra arealberegning på GIS, data 3) stammer fra rapporten "Fiskeundersøgelser i Karup Å 2003-04", De potentielle levesteder kan ses i kortmaterialet.

Nr.	Art	Areal (ha)/vandløb (km)	Kilde
1037	Grøn kølleguldsmed	50 km vandløb	1)2)
1099	Flodlampret	50 km vandløb	2)3)
1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)	25 ha sø + 62 km vandløb	1)2)

I 2005 er der foretaget en kortlægning af de terrestriske habitatnaturtyper inden for habitatområderne. Desuden er der gennem årene indsamlet en del data om beskyttede naturtyper i forbindelse med administrationen af naturbeskyttelsesloven. Oplysningerne om søer og vandløb bygger udelukkende på den viden, der er indsamlet gennem årene ved et generelt tilsyn og overvågning, som er udført regionalt og ved det nationale overvågningsprogram.

Den geografiske placering af de kortlagte naturtyper og de nuværende og potentielle levesteder for dyrearterne på udpegningsgrundlaget fremgår af kortmaterialet.

3. Foreløbig trusselvurdering

Forekomsten af arter og naturtyper er beskrevet overordnet på baggrund af de tilgængelige data, og der er foretaget en foreløbig vurdering af truslerne mod arterne og naturtyperne i Natura 2000 området. Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden. De største trusler er gennemgået nedenfor for hhv. søer, vandløb, terrestriske naturtyper og arter.

3.1 Vandløb

I habitatområde 40 findes 14 målsatte vandløb/vandløbsstrækninger. Amtet vurderer, at disse vandløb kan kategoriseres som værende naturtype 3260 (Vandløb med vandplanter).

Amtets data er imidlertid indsamlet i forbindelse med faunaprøvetagning efter Dansk Vandløbs Fauna Indeks og er således ofte indsamlet meget tidligt på året i februar og marts måned, hvilket vil sige før en række plantearters vækstsæson. I hovedløbet af Karup å er det i kraft af placeringen af en række intensive NOVANA stationer muligt at hente en meget mere detaljeret viden frem om vandplante floraens hyppighed og dækning på de pågældende stationer. Disse data findes i WinBio databasen.

Tilstedeværelsen og artskaraktistik af diverse fiskearter er desuden klarlagt gennem en række fiskeundersøgelser 3), 5).

Alle oplysningerne, som skal benyttes ved udfyldning af "Bilag 2 (Vandløbs registreringer) til vejledningen til amterne om udarbejdelse af Natura 2000-basisanalyse, Skov- og Naturstyrelsen, 2005" kan findes i Winbio databasen og i fiskeudsætningsplanerne, som Danmarks Fiskeriundersøgelser har udarbejdet /4/ samt i rapportererne /3/5/.

Generelt kan vandløbene i habitatområde 40, som indeholder hovedløbet af Karup å samt de nederste spidser af en række tilløb, i stort omfang karakteriseres som uregulerede vandløb med gode fysiske forhold. Dette betyder, at vandløbene i hovedtræk fremstår som fauna og flora rige vandløb med en god variation.

Trusselsvurdering

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II er det for alle målsatte vandløb vurderet, om hvert enkelt vandløb er i risiko for ikke at overholde den i regionplanen fastsatte målsætning i 2015. I vandrammedirektivets basisanalyse er det desuden vurderet hvilke påvirkninger der formentlig er årsag til den manglende målsætningsopfyldelse. Vandrammedirektivets risikoanalyse anvendes som en foreløbig trusselsvurdering for vandløbene i habitatområdet.

I vandrammedirektiv sammenhæng arbejdes med følgende trusler B = trusler der kan resultere i en biologisk påvirkning (eks. regulering og tilledning af spildevand), FM = trusler der resultere i en fysisk morfologisk påvirkning, KH = trusler der resulterer i en kvantitativ hydrologisk påvirkning, MFS = miljøfarlige stoffer og sidst N = næringssalte.

Hvis et vandløb i vandramme direktivets basisanalyse del 1, er blevet karakteriseret som enten "reguleret" eller "vedligeholdt", så har man vedtaget, at karakteriserer truslerne imod vandløbet som både B, FM og KH i vandramme direktivets basisanalyse del 2.

I habitatområde 40 er der i vandramme direktivets basisanalyse del 2 foretaget følgende vurdering af de 14 vandløb/vandløbsstrækninger tilstand pr. 22. december 2015:

Tabel 3.1.1. I vandramme direktivets basisanalyse del 2 foretaget følgende vurdering af de 27 vandløb/vandløbsstrækninger tilstand pr. 22. december 2015

Antal vandløb/vandløbsstrækninger	Kategori	Forklaring
4	I a	Det er allerede klart, uden yderligere karakterisering eller overvågning, at gældende regionplan mål nås.
3	I b	Tilgængelige data indikerer ikke risiko for at gældende regionplan mål ikke nås, men kvaliteten og anvendeligheden af de tilgængelige data kan forbedres.
-	II a	Det er muligt, at gældende regionplan ikke nås, men der mangler data til at vurdere dette tilstrækkeligt sikkert.
6	II b	Det er sandsynligt, at gældende regionplan mål ikke nås, men hvor yderligere karakterisering og eller overvågning er nødvendig for at iværksætte foranstaltninger.
1	II c	Der er allerede klart, uden yderligere karakterisering eller overvågning, at gældende regionplan mål ikke kan nås.
I alt 14		

Der henvises til vandrammedirektivets basisanalyse del 2 for yderligere detaljer 6).

3.2 Terrestriske naturtyper

I forbindelse med kortlægningen af de 4 terrestriske, lysåbne habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget er der foretaget en registrering af udbredelsen af en række naturtype-karakteristiske strukturer. Disse strukturer er delt op i negative og positive strukturer. De positive strukturer er til stede i veludviklede og typiske forekomster af naturtypen under mere eller mindre upåvirkede forhold. Tilsvarende vidner de negative strukturer om en stærkt påvirket naturtype. I felten er strukturernes samlede omfang registreret på en tretrins skala: udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I).

Trusselsvurdering

Tabel 3.2.1 giver en oversigt over de enkelte naturtypers fordeling i forhold til deres indhold af positive og negative strukturer. Naturtyper med udbredte positive strukturer og ingen negative strukturer er veludviklede naturtyper, som tilsyneladende ikke er udsat for nævneværdige påvirkninger, mens naturtyper uden positive strukturer og udbredte negative strukturer er dårligt udviklede naturtyper, der antagelig påvirkes kraftigt af en eller flere faktorer, der kan forringe naturtypen.

Tabel 3.2.1. Fordelingen af negative og positive strukturer i de polygoner, hvor de enkelte naturtyper er registreret. For både negative og positive strukturer er angivet om strukturerne samlet set er udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I). Antallet af registreringer med hver af de 9 kombinationsmuligheder er vægtet for polygonernes arealer. Strukturerne er beskrevet i Fredshavn (2004).

Strukturer	Negative		
Positive	I	S	U
U	0	0	0
S	21	76	0
I	4	0	0

6230 *Surt overdrev

Strukturer	Negative		
Positive	I	S	U
U	0	0	0
S	0	69	31
I	0	0	0

7220 Kildevæld

Strukturer	Negative		
Positive	I	S	U
U	42	31	0
S	5	15	3
I	0	4	0

7140 Hængesæk

Strukturer	Negative		
Positive	I	S	U
U	5	27	8
S	0	47	13
I	0	0	0

7230 Riggær

For naturtypen 6230 surt overdrev gælder, at de 13 registrerede arealer på tilsammen 4 ha alt overvejende har spredte positive strukturer og samtidig spredte negative strukturer. De positive strukturer på denne naturtype er angivet som forekomst af store fritliggende sten, forekomst af engmyretuer og enkeltstående træer og buske med fodpose. Disse strukturer angiver alle en lang og kontinuert drift uden betydende fysiske indgreb. De negative strukturer på denne naturtype angives som næringsberiget og domineret af kvælstofelskende plantearter som rajgræs, kvik, agertidse, fuglegræs og enårig rapgræs. Evt. forekomst af disse arter viser at området er påvirket af kvælstof.

Der er registreret påvirkning af gødskning og/eller sprøjteskader på op til 7 % af det samlede kortlagte overdrevarsareal.

For naturtypen 7140 hængesæk gælder, at de 86 registrerede polygoner på i alt 36 ha har flest positive strukturer og meget få negative strukturer. Hovedparten af arealerne er domineret af høj græs og/eller urtevegetation og på hovedparten af arealerne er der begyndende indvandring af vedplanter. Kun ca. 7 ha af det samlede kortlagte areal med naturtypen er afgræsset. Der er ikke registreret påvirkning fra landbrugsdrift på nogen af arealerne.

For naturtypen 7220 kildevæld gælder, at af de 24 kortlagte områder på i alt 4,6 ha har hovedparten både spredt positive strukturer og spredt negative eller udpræget negative strukturer. De positive strukturer på

denne naturtype er angivet som udskillelse af tuf (kalk) og/eller rig mosflora, mens de negative strukturer er angivet som udtørring og tilgroning med høje urter og/eller vedplanter. Data fra feltregistreringen tyder på at alle de kortlagte vældområder er tilgroet med højt græs/urter i et eller andet omfang selv om hovedparten af arealerne er afgræssede. Der er ikke registreret påvirkning fra landbrugsdrift i form af gødskning eller sprøjteskader.

For naturtypen 7230 rigkær gælder, at det registrerede areal på 42,8 ha har udbredt eller spredt positive strukturer og samtidig spredt negative strukturer. De positive strukturer på denne naturtype er angivet som forekomst af trykvand i terrænniveau, rig mosflora og/eller rig blomsterflora. De negative strukturer er angivet som udtørring, eutrofiering, dominans af høje urter og opvækst af vedplanter. Alle de kortlagte rigkær er påvirket af tilgroning i et eller andet omfang og på hovedparten af arealerne er der opvækst af vedplanter. Der er registreret en mindre påvirkning af gødskning på to af de kortlagte arealer med rigkær.

Tilgroning

Tilgroning kan vurderes ud fra områdernes udnyttelse til græsning / høslet, vegetationens højde, dækningsgraden af vedplanter og forekomst af negative strukturer, der har relation til tilgroningen. I forbindelse med kortlægningen er behovet for plejeindsats vurderet, jfr. tabel 3.2.2.

Tabel 3.2.2 Kategorierne af plejeindsatser

Kategorier	Indsatsens omfang
1.	Ingen indsats nødvendig
2.	Mindre indsats i en kortere årrække
3.	En større indsats i en kortere årrække
4.	Betydelig indsats i en længere årrække
5.	Omfattende og langvarig indsats

I tabel 3.2.3 er opgjort et behov for plejeindgreb, svarende til kategori 3 eller større indsats.

Tabel 3.2.3 Arealer i de enkelte habitatnaturtyper, hvor der skønnet behov for pleje svarende til kategori 3 eller mere. Antal områder og det samlede areal i ha og % af naturtypen.

Naturtype	Antal områder	Areal, ha	% af samlede areal
7140	27	11	32
7220	9	1	30
7230	33	19	34

Der er ved registreringerne vurderet, at ca. 1/3 af arealerne med 7140 (hængesæk), 1/5 af arealerne med 7220 (kilder med kalkholdigt vand) og godt halvdelen af arealerne med 7230 (rigkær) har behov for en større plejeindsats i en kortere årrække eller større plejeindgreb.

Invasive plantearter

De invasive arter hører ikke naturligt hjemme i den danske natur. De er typisk blevet indført af mennesket og mange af dem er efterhånden blevet et stort problem, fordi de spreder sig til naturområderne. Her kan de danne store bestande og derved fortrænge det naturlige plante- og dyreliv.

Gyvel er registreret invasiv art på naturtype 6230 surt overdrev og der er registreret invasive arter på naturtype 7230 rigkær. Arterne er dog ikke oplyst. For begge naturtyper gælder, at dækningen er lille og ikke en trussel mod naturtyperne.

Arealmæssige ændringer

Det er ikke muligt ud fra registreringerne at vurdere om der er arealmæssige ændringer i form af f.eks. arealmæssige reduktioner e. lign..

3.3 Arter

Grøn kølleguldsmed

Bestand:

Grøn Kølleguldsmed har i Karup å et af sine hovedudbredelsesområder. Arten blev eftersøgt ifm. NOVANA-overvågningen i foråret 2004, og der blev fundet huder af klækkede voksne individer på 5 af de 6 undersøgte stationer (se tabel 3.3.1). Der blev fundet flest individer på den mest nedstrøms beliggende station i Karup å.

Tabel 3.3.1. Data fra overvågningen af grøn kølleguldsmed Karup å i 2004

Lokalitet	Antal larvehuder	Antal voksne individer
Bro midt i Skive by	6	0
Trevad bro	3	0
Vridsted bro	3	0
Hagebro	4	0
Resen bro	3	2
Høgild bro	0	0

Foreløbig trusselvurdering:

Arten er fortsat truet af forstyrrelse i form af vandindvinding og vandløbsvedligeholdelse, men bestanden i habitatområdet vurderes umiddelbart at være i fremgang som følge af en forbedret fysisk og kemisk vandkvalitet.

Potentielt levested: Potentielle nuværende og fremtidige levesteder ses på kortmaterialet. Hele hovedløbet af Karup Å er taget med. Det potentielle levested vurderes at udgøre i alt mindst 50 km vandløbsstrækning.

Flodlampret

Bestand:

Viborg amt har foretaget fiskeundersøgelser i Karup Å systemet i 2003-2004. Flodlampret er fanget i forholdsvis lave antal, men spredt over store dele af hovedløbet af Karup Å helt op til Karup by. Arten gyder på de samme grusbanks som ørred, og der er potentielt mange af egnede gydepladser i vandløbet. Bestanden vurderes dog som værende ret lille.

Foreløbig trusselvurdering: Især passage af sluser og dambrug er problematisk for vandrende havlampret, og omløbet ved Elværksdambruget (Karup Lilleå) har indtil for få år siden været impassabelt for arten. Der føres nu mere vand via omløbet end tidligere, og der bør være bedre chancer for opstrøms passage. Nedstrøms-trækkende lampretter og deres larver er stadig i høj grad udsat for at passere gennem vandindtaget til Elværksdambruget, idet afgitringen er for stor-masket. Dermed er der potentielt stort tab af nedtrækkende individer, inden de når Limfjorden. Vandløbskvaliteten og de fysiske forhold er skønnet til at være tilstrækkelig gode for arten.

Potentielt levested: Potentielle nuværende og fremtidige levesteder ses på kortmaterialet. Hovedløbet af Karup Å er taget med som det primære. Det potentielle levested vurderes at udgøre i alt ca. 50 km vandløb.

Odder

Bestand:

Odderen har et af sine danske kerneområder i Karup Å-systemet og har formentlig været her også, da arten på landsplan var mest sjælden og truet i 70'erne og 80'erne. Arten blev eftersøgt ifm. NOVANA-overvågningen i foråret 2004. Der blev fundet spor og/eller efterladenskaber fra arten på alle 8 undersøgte stationer fordelt over hele habitatområdet, samt på en enkelt station umiddelbart uden for område 40.

Foreløbig trusselvurdering:

Odderen er fortsat truet af rusefiskeri, menneskelige forstyrrelser og trafik, men bestanden i habitatområde 40 vurderes umiddelbart at være robust og stabil. Lystfiskernes intensive færdsel døgnet rundt af på store

dele af Karup Å udgør tilsyneladende ikke noget problem for arten. Der er forlydender om, at der jævnligt ses dagaktive individer. Dette kan tyde på, arten har vænnet sig til den menneskelige færdsel.

Potentielt levested: Potentielle nuværende og fremtidige levesteder ses på kortmaterialet. Alle søer, vandhuller og vandløb er taget med. Det potentielle levested vurderes at udgøre op til ca. 62 km vandløb og ca. 25 ha vandflade i form af søer og tørvegrave.

4. Modsatrettede interesser

Der ses ikke at være modsatrettede naturinteresser i området.

5. Naturforvaltning og pleje

Viborg amt har indgået MVJ-kontrakter for i alt 172 ha, hvoraf de største arealer omfatter miljøgræs aftaler. Amtet ikke bekendt med yderligere plejetiltag

6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper

Naturtyperne 6410 (tidvis våd enge, 7140 hængesæk og 7220 kildevæld) er registreret, men indgår ikke i udpegningsgrundlaget, jfr. tabel 6.1.

Tabel 6.1 Naturtyper, der er kortlagt, men ikke omfattet af udpegningsgrundlaget. Arealstørrelse og antal områder

	Arealstørrelse, ha	Antal områder
6410	<1	2
7140	36	86
7220	5	24

7. Manglende viden og yderligere vidensbehov

Vandløb: I vandrammedirektivets basisanalyse indgår kun målsatte vandløb, alle øvrige vandløb mangler derfor i denne basisanalyse.

Der er ikke udført feltundersøgelser med specielt henblik på, at kunne fastslå udbredelse og diversitet af vandløbsplanter i hele habitatområdet. Men specielt i hovedløbet findes der i kraft af NOVANA stationerne et stationsvis godt kendskab til vand floraen.

Terrestriske naturtyper:

Naturtyper i udpegningsgrundlaget udover de 18 NOVANA naturtyper er ikke eller kun sporadisk kortlagt.

8. Bilag

Kort over naturtyper og arters udbredelse kan ses i kortmaterialet.

9. Kildehenvisning

- 1: Miljøtilstanden i vandløbene i Karup kommune, rapport nr. 99 i Miljøserien, 1990.
- 2: Miljøtilstanden i vandløbene i Fjends kommune, rapport nr. 120 i Miljøserien, 1995.
- 3: Fiskeundersøgelse i Karup å 2003-2004, rapport udarbejdet for Viborg Amt.
- 4: Udsætningsplan for Karup å. Nyeste udgave findes på www.DFU.dk.
- 5: Fiskeundersøgelse i Trevad Mølle bæk 2003, rapport udarbejdet for Viborg Amt.

- 6: Vandrammedirektiv basisanalyse del 2 for Viborg, Nordjylland og Ringkøbing amter. 2005
7. Fredshavn (2004). Teknisk anvisning til kortlægning af terrestriske naturtyper.

Kongenshus Hede - N40, del 2

Indholdsfortegnelse

1. Beskrivelse af området	2
2. Udpegningsgrundlaget.....	3
3. Foreløbig trusselvurdering	3
3.1 Vandløb.....	3
3.2 Terrestriske naturtyper	5
3.3 Arter	7
4. Modsatrettede interesser	7
5. Naturforvaltning og pleje	7
6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper	8
7. Manglende viden og yderligere vidensbehov	8
8. Bilag.....	8
9. Kildehenvisning.....	8

Side

1. Beskrivelse af området

Natura 2000-området Kongenshus Hede omfatter habitatområde 226 (se tabel 1.1).

Tabel 1.1. Oversigt over habitatområdet, der er inkluderet i denne basisanalyse. For hvert område er områdets nummer, navn og areal (i ha) angivet, ligesom NATURA 2000 områdets samlede areal er oplyst. Kilde: <http://www2.skovognatur.dk/natura2000/>.

Nr.	Navn	Areal (ha)
H226	Kongenshus Hede	1.570
	Samlet Natura 2000 område	1.570

NATURA 2000 områdets samlede areal er 1570 ha og består vandløb og 1570 ha land, vist på fig. 226.1.

Stort overvejende samlet hedeareal, som plejes ved fåreafræsning og afbrænding. Hovedparten af heden findes på et fladt plateau, som er afgrænset af lave fugtige partier med stedvis dominans af blåtop. Hedefladen krydses af Resen Bæk. På bredden af Resen Bæk findes væld, rigkær, hængesæk og andre kærtyper. Herudover findes en del sure overdrev på skråningerne mod bækken.

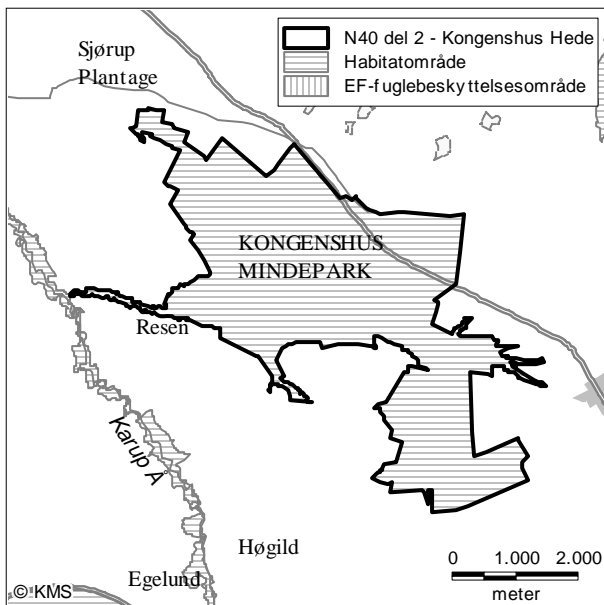

Fig 226.1. Habitatområde 226

Inden for habitatområde 226 ligger fredning 763-5: Kongenshus.

Hovedformålet med fredningen er at sikre området som hede og at hindre terrænændringer..

Inden for natura 2000-området findes der en række arealer som er beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. I kortmaterialet kan man se hvilke arealer der pr. 01-02-07 var registreret som § 3-beskyttede. Det skal bemærkes at § 3-registreringen er en vejledende registrering, og at det til enhver tid er de aktuelle forhold som er gældende. Det er den lokale kommune, der har ansvaret for at vedligeholde § 3 registreringen.

2. Udpegningsgrundlaget

Som det fremgår af tabel 2.1 og 2.2 er habitatområde 226 er udpeget af hensyn til 3 habitat-naturtyper og 1 art.

Tabel 2.1. Oversigt over de naturtyper, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af habitatområde 226. ¹⁾ Indgår i NOVANA. * Prioriteret naturtype.

For naturtypen vandløb findes der ikke arealberegninger i og med at bedømmelsesgrundlaget for naturtypen består af en station (punkt på vandløbsstrækningen). Data 1) stammer fra rapporten "Miljøtilstanden i vandløbene i Fjends kommune", rapport nr. 120 i Miljøserien, 1995, data 2) stammer fra rapporten "Fiskeundersøgelse i Karup Å 2003-2004", udarbejdet for Viborg Amt, data 3) stammer fra "Udsætningsplan for Karup å". Nyeste udgave findes på www.DFU.dk, data 4) stammer fra Vandrammedirektivets basisanalyse del 2 for Viborg, Nordjylland og Ringkøbing amter, 2005, data 5 stammer fra NOVANA kortlægningen (2004-05). Naturtyperne kan ses i kortmaterialet.

Nr.	Naturtype	Antal forekomster	Kortlagt areal (ha)	Kilde
3260	Vandløb	9	9 stationer	1)2)3)4)
4010	Våd hede ¹⁾	1	4	5)
4030	Tør hede ¹⁾	14	1141	5)

Tabel 2.2. Oversigt over de arter, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af habitatområde 226. 1) Data stammer fra NOVANA overvågningen 2004. De potentielle levesteder kan ses i kortmaterialet.

Nr.	Art	Areal (ha)/vandløb (km)	Kilde
1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)	9 km vandløb	1)

Den geografiske placering af de enkelte naturtyper og arter fremgår af kortmaterialet.

I 2004 og 2005 er der foretaget en kortlægning af de terrestriske habitatnaturtyper inden for habitatområdet. Der er gennem årene indsamlet en del data om beskyttede naturtyper i forbindelse med administrationen af naturbeskyttelsesloven. Oplysningerne om søer og vandløb bygger udelukkende på den viden, der er indsamlet gennem årene ved et generelt tilsyn og overvågning, som er udført regionalt og ved det nationale overvågningsprogram. Andet tilgængelige materiale om Natura 2000 området fremgår af litteraturlisten bagest.

3. Foreløbig trusselvurdering

Forekomsten af arter og naturtyper er beskrevet overordnet på baggrund af de tilgængelige data, og der er foretaget en foreløbig vurdering af truslerne mod arterne og naturtyperne i Natura 2000 området. Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden. De største trusler er gennemgået nedenfor for hhv. vandløb, terrestriske naturtyper og arter.

3.1 Vandløb

I habitatområde 226 findes 9 målsatte vandløb/vandløbsstrækninger. Amtet vurderer, at disse vandløb kan kategoriseres som værende naturtype 3260 vandløb.

Amtets data er imidlertid indsamlet i forbindelse med faunaprøvetagning efter Dansk Vandløbs Fauna Indeks, og er således ofte indsamlet meget tidligt på året i februar og marts måned, hvilket vil sige før en

række plantearters vækstsæson. På baggrund af disse data er det derfor ikke muligt, at give en dækkende vurdering af karakteristiske plantearters udbredelse og hyppighed i vandløbene.

Tilstedeværelsen og artskaraktistik af diverse fiskearter er klarlagt i 2) rapporten "Fiskeundersøgelse i Karup å 2003-2004".

Alle oplysningerne, som skal benyttes ved udfyldning af "Bilag 2 (Vandløbs registreringer) til vejledningen til amterne om udarbejdelse af Natura 2000-basisanalyse, Skov- og Naturstyrelsen, 2005" kan findes i Winbio databasen og i 3) fiskeudsætningsplanerne, som Danmarks Fiskeriundersøgelser har udarbejdet.

Generelt kan vandløbene i habitatområde 226 karakteriseres som regulerede vandløb. Dette betyder, at vandløbene i hovedtræk fremstår som fauna og flora rige vandløb med moderat fysisk variation.

Trusselvurdering

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II er det for alle målsatte vandløb vurderet, hvorvidt hvert enkelt vandløb er i risiko for ikke at overholde den i regionplanen fastsatte målsætning i 2015. I vandrammedirektivets basisanalyse er det desuden vurderet, hvilke påvirkninger der formentlig er årsag til den manglende målsætningsopfyldelse. Vandrammedirektivets risikoanalyse anvendes som en foreløbig trusselvurdering for vandløbene i habitatområdet.

I Vandrammedirektiv sammenhæng arbejdes med følgende trusler B = trusler der kan resultere i en biologisk påvirkning (eks. regulering og tilledning af spildevand), FM = trusler der resultere i en fysisk morfologisk påvirkning, KH = trusler der resulterer i en kvantitativ hydrologisk påvirkning, MFS = miljøfarlige stoffer og sidst N = næringssalte.

Hvis et vandløb i vandramme direktivets basisanalyse del 1, er blevet karakteriseret som enten "reguleret" eller "vedligeholdt", så har man vedtaget, at karakteriserer truslerne imod vandløbet som både B, FM og KH i vandramme direktivets basisanalyse del 2.

I habitatområde 226 er der i vandramme direktivets basisanalyse del 2 foretaget følgende vurdering af de 9 vandløb/vandløbsstrækninger tilstand pr. 22. december 2015:

Tabel 3.1.1. I vandramme direktivets basisanalyse del 2 foretaget følgende vurdering af de 9 vandløb/vandløbsstrækninger tilstand pr. 22. december 2015

Antal vandløb/vandløbsstrækninger	Kategori	Forklaring
-	I a	Det er allerede klart, uden yderligere karakterisering eller overvågning, at gældende regionplan mål nås.
-	I b	Tilgængelige data indikerer ikke risiko for at gældende regionplan mål ikke nås, men kvaliteten og anvendeligheden af de tilgængelige data kan forbedres.
9	II a	Det er muligt, at gældende regionplan ikke nås, men der mangler data til at vurdere dette tilstrækkeligt sikkert.
-	II b	Det er sandsynligt, at gældende regionplan mål ikke nås, men hvor yderligere karakterisering og eller overvågning er nødvendig for at iværksætte foranstaltninger.
-	II c	Der er allerede klart, uden yderligere karakterisering eller overvågning, at gældende regionplan mål ikke kan nås.

I alt 9

Der henvises til 4) vandrammedirektivets basisanalyse del 2 for yderligere detaljer.

3.2 Terrestriske naturtyper

I forbindelse med kortlægningen af de 2 terrestriske, lysåbne habitattyper i udpegningsgrundlaget er der foretaget en registrering af udbredelsen af en række naturtype-karakteristiske strukturer. Disse strukturer er delt op i negative og positive strukturer. De positive strukturer er til stede i veludviklede og typiske forekomster af naturtypen under mere eller mindre upåvirkede forhold. Tilsvarende vidner de negative strukturer om en stærkt påvirket naturtype. I felten er strukturernes samlede omfang registreret på en tretrins skala: udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I).

Trusselsvurdering

Tabel 3.2.1 giver en oversigt over de enkelte naturtypers fordeling i forhold til deres indhold af positive og negative strukturer. Naturtyper med udbredte positive strukturer og ingen negative strukturer er veludviklede naturtyper, som tilsyneladende ikke er udsat for nævneværdige påvirkninger, mens naturtyper uden positive strukturer og udbredte negative strukturer er dårligt udviklede naturtyper, der antagelig påvirkes kraftigt af en eller flere faktorer, der kan forringe naturtypen.

Tabel 3.2.1. Fordelingen af negative og positive strukturer i de polygoner, hvor de enkelte naturtyper er registreret. For både negative og positive strukturer er angivet om strukturerne samlet set er udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I). Antallet af registreringer med hver af de 9 kombinationsmuligheder er vægtet for polygonernes arealer. Strukturerne er beskrevet i Fredshavn (2004). Ikke medtagne naturtyper har kun en lille udbredelse.

Strukturer				Negative			
Positive	I	S	U	Positive	I	S	U
U	21	23		U	100		
S	52	3		S			
I				I			
4030 Tør hede				6230 *Surt overdrev			

Strukturer				Negative			
Positive	I	S	U	Positive	I	S	U
U	31			U			
S		69		S			
I				I			
7230 Rigkær							

Af tabel 3.2.1 fremgår, at naturtyperne 4030 og 6230 har flest positive strukturer, og ingen negative strukturer.

De positive strukturer på naturtype 4030 er angivet som stor aldersvariation i hedelyng og hedelyng er dominerende plante. De negative strukturer er angivet som dominans af blåtop og bølgel bunte.

De positive strukturer på naturtypen 6230 er angivet som forekomst af store fritliggende sten, forekomst af engmyretuer og enkeltstående træer og buske med fodpose. De negative strukturer på denne naturtype angives som næringsberiget og domineret af kvælstof-elskende plantearter som rajgræs, kvik, agertidsel, fuglegræs og enårig rapgræs. Forekomst af disse arter viser at området er påvirket af kvælstof.

Der er registreret gødningspåvirkning på et af de kortlagte arealer med 6230 overdrev. Det gødningspåvirkede areal udgør mindre end 10 % af det samlede areal med naturtypen i habitatområde 226.

Naturtypen 7230 har 1/3 med udbredte positive strukturer og samtidig ingen negative samt 2/3 som har spredte såvel positive som negative strukturer. De positive strukturer for denne naturtype er angivet som trykvand i terrænniveau, rig mos- og blomsterflora. De negative strukturer er angivet som udtørring, eutrofiering, dominans af høje urter og opvækst af vedplanter. Kortlægningen har vist, at områderne med naturtype 7230 generelt er præget af høj vegetation med stedvis opvækst af vedplanter.

Tilgroning

Tilgroning kan vurderes ud fra områdernes udnyttelse til græsning / høslet, vegetationens højde, dækningsgraden af vedplanter og forekomst af negative strukturer, der har relation til tilgroningen.

I forbindelse med kortlægningen er behovet for plejeindsats vurderet, jfr. 3.3.2.

Tabel 3.2.2 Kategorierne af plejeindsatser

Kategorier	Indsatsens omfang
1.	Ingen indsats nødvendig
2.	Mindre indsats i en kortere årrække
3.	En større indsats i en kortere årrække
4.	Betydelig indsats i en længere årrække
5.	Omfattende og langvarig indsats

I tabel 3.2.3 er opgjort et behov for plejeindgreb, svarende til kategori 3 eller større indsats.

Tabel 3.2.3 Arealer i de enkelte habitatnaturtyper, hvor der skønnet behov for pleje svarende til kategori 3 eller mere. Antal områder og det samlede areal i ha og % af de kortlagte naturtyper.

Naturtype	Antal områder	Areal (ha)	% af samlet areal med naturtypen
4030	4	139	12
7230	6	1	58

Der er ved registreringerne vurderet, at 4 områder med 4030 hede og 6 områder med 7230 rigkær har behov for en større plejeindsats i en kortere årrække eller mere.

Invasive plantearter

De invasive arter hører ikke naturligt hjemme i den danske natur. De er typisk blevet indført af mennesket og mange af dem er efterhånden blevet et stort problem, fordi de spreder sig til naturområderne. Her kan de danne store bestande og derved fortrænge det naturlige plante- og dyreliv.

I tabel 3.2.4 fremgår, hvor stor en del af naturtyperne, hvor invasive arter er en trussel. Ikke nævnte naturtyper er ikke truet af invasive arter.

Tabel 3.2.4 Naturtyperne, der er truet af invasive arter, antal områder, det samlede areal i ha og % af arealet for naturtypen samt eksempler på invasive arter.

Naturtype	Antal områder	Areal, ha	Areal, %	Arter
4030	1	2	<1	hvid gran

Det er ved registreringerne konstateret, at på et område på ca. 2 ha med 4030 hede er de invasive arter en trussel for naturtypen, idet de invasive arter her dækker 25-50 %. På de øvrige arealer med 4030 er der også konstateret invasive arter. Arterne er glansbladet Hæg og Bjerg-Fyr. Der findes også invasive arter i 6230. Her er arten ikke oplyst.

Arealmæssige ændringer

Det er ikke muligt ud fra registreringerne at vurdere, om der er arealmæssige ændringer i form af f.eks. arealmæssige reduktioner e. lign..

3.3 Arter

Odder

Bestand:

Odderen har et af sine danske kerneområder i Karup å med tilløb. Resen Bæk, med udspring i Kongenshus Hede, er et af disse vandløb, der uden tvivl i perioder har besøg af odder. Vandløbet er muligvis for lille til at huse en fast bestand. Arten blev ikke eftersøgt i dette vandløb ifm. NOVANA-overvågningen i foråret 2004. Der blev dog fundet en del spor og efterladenskaber i Karup Å's hovedløb lidt opstrøms udløbet af Resen Bæk.

Foreløbig trusselsvurdering:

Odderen er fortsat truet af rusefiskeri, menneskelige forstyrrelser og trafik, men bestanden i habitatområde 226 vurderes umiddelbart at være stabil.

Potentielt levested: Potentielle nuværende og fremtidige levesteder ses på kortmaterialet. Alle dele af vandløbet er taget med. Det potentielle levested vurderes at udgøre op til ca. 9 km vandløbsstrækning.

4. Modsatrettede interesser

Der er ikke registreret umiddelbare modstridende interesser i området.

5. Naturforvaltning og pleje

Amtet har indgået MVJ-kontrakter for i alt 1171 ha, hvoraf de største arealer omfatter miljøgræs aftaler.

6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper

6230 surt overdrev, 7140 hængesæk og 7230 rigkær er registreret, men ikke medtaget i udpegningsgrundlaget, jfr. tabel 6.1

Tabel 6.1. Naturtyper, der er registreret, men ikke medtaget i udpegningsgrundlaget. Data 1) stammer fra NOVANA kortlægningen (2004-05). Naturtyperne kan ses i kortmaterialet.

7. Manglende viden og yderligere vidensbehov

Søer: Som i vandrammedirektivets basisanalyse indgår kun de særskilt målsatte søer og søer over 5 ha. Alle vandhuller og småsøer mangler derfor i denne basisanalyse.

Vandløb: I vandrammedirektivets basisanalyse indgår kun målsatte vandløb, alle øvrige vandløb mangler derfor i denne basisanalyse. Der er ikke udført feltundersøgelser med specielt henblik på, at kunne fastslå udbredelse og diversitet af vandløbsplanter i habitatområdet. Derfor er udbredelse og diversitet af vegetationen meget dårligt kendt. Den er baseret på den information der kan læses ud fra skemaer udfyldt i forbindelse med udtagning af vandløbsfaunaprøver. Ofte er disse prøver udtaget meget tidligt på året (feb.-april) hvilket er et dårligt tidspunkt når det gælder om at bestemme planternes udbredelse. Endvidere er de pågældende faunaundersøgelser stationsvise undersøgelser, og repræsenterer derfor ikke en længere vandløbsstrækning. Der er ikke gennemført fiskeundersøgelser i vandløbene i habitatområdet med henblik på at bestemme tilstedeværelse og udbredelse af havlampret m.v.

Terrestriske naturtyper:

Naturtyper i udpegningsgrundlaget udover de 18 NOVANA naturtyper er ikke eller kun sporadisk kortlagte.

8. Bilag

Kort over naturtyper og arters udbredelse kan ses i kortmaterialet.

9. Kildehenvisning

1: Miljøtilstanden i vandløbene i Fjends kommune, rapport nr. 120 i Miljøserien, 1995.

2: Fiskeundersøgelse i Karup Å 2003-2004, rapport udarbejdet for Viborg Amt.

3: Udsætningsplan for Karup å. Nyeste udgave findes på www.DFU.dk.

4: Vandrammedirektiv basisanalyse del 2 for Viborg, Nordjylland og Ringkøbing amter. 2005 (http://gis.vibamt.dk/Arealinfo/Al_Page.asp?Page=VandrammeDirektivet&Zoom=150000&CenterX=5050000&CenterY=628200000)

Hessellund Hede – N40, del 3

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Beskrivelse af området	2
2. Udpegningsgrundlag.....	2
3. Foreløbig trusselsvurdering	3
3.1 Søer	3
3.2 Vandløb.....	3
3.3 Terrestriske naturtyper	5
3.4 Arter	6
4. Modsatrettede interesser	6
5. Naturforvaltning og pleje	6
6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper	7
7. Manglende viden og yderligere vidensbehov	7
8. Bilag.....	7
9. Kildehenvisning.....	7

1. Beskrivelse af området

Natura 2000-området Hessellund Hede omfatter habitatområde 227 (se tabel 1.1).

Tabel 1.1. Oversigt over de habitatområder, der er inkluderet i denne basisanalyse. For hvert område er områdets nummer, navn og areal (i ha) angivet, ligesom NATURA 2000 områdets samlede areal er oplyst. Kilde: <http://www2.skovognatur.dk/natura2000/>.

Nr.	Navn	Areal (ha)
H227	Hessellund Hede	1123
	Samlet Natura 2000 område	1123

Af NATURA 2000 områdets samlede areal på 1123 ha, består området af enkelte mindre søer, enkelte vandløb og ca. 1120 ha landareal. Området ligger på begge sider af den gamle grænse mellem Viborg og Ringkøbing amter.

Området kan karakteriseres som et stort og ret fladt hedeområde med stedvis opdyrkede partier. Arealet er et af landets største med sammenhængende lyngheder. Området ligger op til Karup Flyveplads og omfatter en del af et stort militært øvelsesområde. I området er anlagt flere civile skydebaner og området bruges til træning af politiet og af politihunde. Militæret bruger selv området bl.a. til sprængningsareal. Området er domineret af tør hede, hvoraf en del er tilgroet med græs og træopvækst, som dog vil blive fjernet i forbindelse med en igangværende pleje jf. drifts og plejeplanen for området.

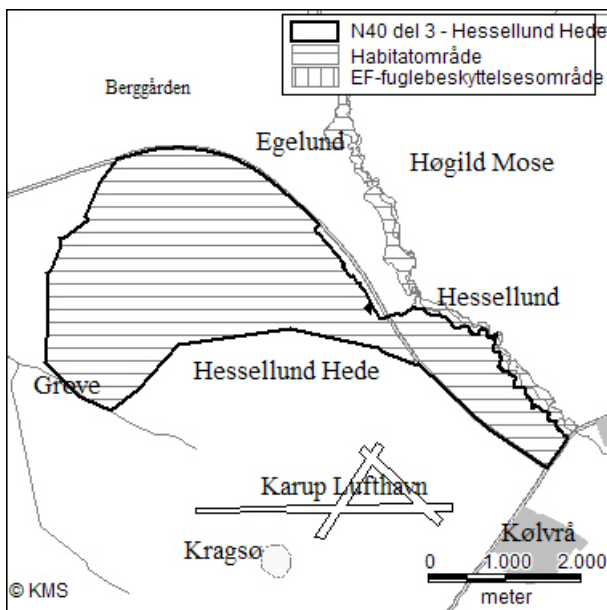

Fig 227.1. Habitatområde 227

Inden for habitatområde 227 ligger ingen fredninger.

Inden for natura 2000-området findes der en række arealer som er beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. På kortmaterialet kan man se hvilke arealer der pr. 01-02-07 var registreret som § 3-beskyttede. Det skal bemærkes at § 3-registreringen er en vejledende registrering, og at det til enhver tid er de aktuelle forhold som er gældende. Det er den lokale kommune, der har ansvaret for at vedligeholde § 3 registreringer.

2. Udpegningsgrundlag

Som det fremgår af tabel 2.1 og 2.2 er habitatområde 227 udpeget af hensyn til 5 habitat-naturtyper og 1 art.

Tabel 2.1. Oversigt over de naturtyper, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af habitatområde 227.¹⁾ Indgår i NOVANA, *Prioriteret naturtype. 1) data stammer fra den regionale overvågning, 2) data stammer fra kommunerapporten "Miljøtilstanden i vandløbene i Karup kommune, rapport nr. 99 i Miljøserien, 1990, 3) data stammer fra rapporten "Fiskeundersøgelse i Karup å udarbejdet for Viborg Amt 2003-04, 4) data stammer fra udsætningsplanen for Karup å. Nyeste udgave findes på www.DFU.dk, 5) data stammer fra Vandrammedirektivets basisanalyse del 2 for Viborg, Nordjylland og Ringkøbing amter. 2005, 6) data stammer fra NOVANA kortlægningen (2004-05). Naturtyperne kan ses i kortmaterialet.

Nr.	Naturtype	Antal forekomster	Kortlagt areal (ha)	Kilde
3110	Lobeliesø	Ikke kortlagt		1)
3260	Vandløb	2	2 stationer	1)2)3)4)5)
4010	Våd hede ¹⁾	0	0	
4030	Tør hede ¹⁾	10	478	6)
6230	*Surt overdrev	2	4,5	6)

Tabel 2.2. Oversigt over de arter, der aktuelt udgør grundlaget for udpegningen af NATURA 2000 områdets internationale naturbeskyttelsesområder. 1) data stammer fra NOVANA overvågningen 2004. De potentielle levesteder kan ses i kortmaterialet.

Nr	Artsnavn	Antal forekomster/bestand	Areal (ha)/vandløb (km)	Kilde
1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)	?	0,5 ha vandflade	1)

I 2004 og 2005 er der foretaget en kortlægning af de terrestriske habitatnaturtyper inden for habitatområderne. I forhold til Skov- og Naturstyrelsens Drifts- og plejeplan for området er der ikke under de to amters kortlægning af området konstateret arealer med naturtype 4010-våd hede og der er kun registeret ret små arealer med surt overdrev 6230. Forskellene kan skyldes forskellige kriterier for klassificering af arealerne og de "manglende" arealer er alle kortlagte som 4030-tør hede. Gennem årene er der indsamlet en del data om beskyttede naturtyper i forbindelse med administrationen af naturbeskyttelsesloven. Oplysningerne om søer og vandløb bygger udelukkende på den viden, der er indsamlet gennem årene ved et generelt tilsyn og overvågning, som er udført regionalt og ved det nationale overvågningsprogram. Andet tilgængelige materiale om Natura 2000 området fremgår af litteraturlisten bagest.

3. Foreløbig trusselvurdering

På baggrund af de tilgængelige data om naturtyper og arters forekomster er forekomsten af arter og naturtyper beskrevet overordnet, og der foretaget en foreløbig vurdering af truslerne mod arterne og naturtyperne i Natura 2000 området. Truslerne omfatter påvirkninger, hvor der er en begrundet mistanke om, at de har en negativ betydning for naturtilstanden. De største trusler er gennemgået i det følgende afsnit 3.

3.1 Søer

I habitatområde 227 er der ingen større søer. Der findes dog en række mindre søer og vandhuller, der formodes at være naturtype 3110 (lobeliesøer). Disse er dog ikke kortlagt.

3.2 Vandløb

I habitatområde 227 findes 2 målsatte vandløb/vandløbsstrækninger. Amtet vurderer, at disse vandløb kan kategoriseres som værende naturtype 3260 (vandløb).

Amtets data er imidlertid indsamlet i forbindelse med faunaprøvetagning efter Dansk Vandløbs Fauna Indeks, og er således ofte indsamlet meget tidligt på året i februar og marts måned, hvilket vil sige før en

række plantearters vækstsæson. På baggrund af disse data er det derfor ikke muligt, at give en dækkende vurdering af karakteristiske plantearters udbredelse og hyppighed i vandløbene.

Tilstedeværelsen og arts-karakteristik af diverse fiskearter er klarlagt i rapporten "Fiskeundersøgelse af Karup å 2003-2004" 2).

Alle oplysningerne, som skal benyttes ved udfyldning af "Bilag 2 (Vandløbs registreringer) til vejledningen til amterne om udarbejdelse af Natura 2000-basisanalyse, Skov- og Naturstyrelsen, 2005" kan findes i Winbio databasen.

Generelt kan vandløbene i habitatområde 227 karakteriseres som regulerede vandløb med dårlige fysiske forhold. Dette betyder, at vandløbene i hovedtræk fremstår som fauna og flora fattige vandløb med kun lidt fysisk variation. Endvidere er området plaget af okker tilstrømning til vandløbene.

Trusselsvurdering

I Vandrammedirektivets basisanalyse del II er det for alle målsatte vandløb vurderet om hver enkelt vandløb er i risiko for ikke at overholde den i regionplanen fastsatte målsætning i 2015. I vandrammedirektivets basisanalyse er der desuden vurderet, hvilke påvirkninger der formentlig er årsag til den manglende målsætningsopfyldelse. Vandrammedirektivets risikoanalyse anvendes som en foreløbig trusselsvurdering for vandløbene i habitatområdet.

I vandrammedirektiv sammenhæng arbejdes med følgende trusler B = trusler der kan resultere i en biologisk påvirkning (eks. regulering og tilledning af spildevand), FM = trusler der resultere i en fysisk morfologisk påvirkning, KH = trusler der resulterer i en kvantitativ hydrologisk påvirkning, MFS = miljøfarlige stoffer og sidst N = næringssalte.

Hvis et vandløb i vandramme direktivets basisanalyse del 1, er blevet karakteriseret som enten "reguleret" eller "vedligeholdt", så har man vedtaget, at karakteriserer truslerne imod vandløbet som både B, FM og KH i vandramme direktivets basisanalyse del 2.

I habitatområde 227 er der i vandramme direktivets basisanalyse del 2 foretaget følgende vurdering af de 2 vandløb/vandløbsstrækninger tilstand pr. 22. december 2015:

Tabel 3.2.1. Vurdering af de 16 vandløb/vandløbs-strækninger tilstand pr. 22. december 2015 jf. vandrammedirektivets basisanalyse del 2

Antal vandløb/vandløbsstrækninger	Kategori	Forklaring
-	I a	Det er allerede klart, uden yderligere karakterisering eller overvågning, at gældende regionplan mål nås.
1	I b	Tilgængelige data indikerer ikke risiko for at gældende regionplan mål ikke nås, men kvaliteten og anvendeligheden af de tilgængelige data kan forbedres.
-	II a	Det er muligt, at gældende regionplan ikke nås, men der mangler data til at vurdere dette tilstrækkeligt sikkert.
1	II b	Det er sandsynligt, at gældende regionplan mål ikke nås, men hvor yderligere karakterisering og eller overvågning er nødvendig for at iværksætte foranstaltninger.
	II c	Der er allerede klart, uden yderligere karakterisering eller overvågning, at gældende regionplan mål ikke kan nås.
I alt 2		

Der henvises til vandrammedirektivets basisanalyse del 2 for yderligere detaljer /4/.

3.3 Terrestriske naturtyper

I forbindelse med kortlægningen af de 3 terrestriske, lysåbne naturtyper i udpegningsgrundlaget er der foretaget en registrering af udbredelsen af en række naturtype-karakteristiske strukturer. Disse strukturer er delt op i negative og positive strukturer. De positive strukturer er til stede i veludviklede og typiske forekomster af naturtypen under mere eller mindre upåvirkede forhold. Tilsvarende vidner de negative strukturer om en stærkt påvirket naturtype. I felten er strukturerne samlede omfang registreret på en tre-trins skala: udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I).

Trusselsvurdering

Tabel 3.3.1 giver en oversigt over de enkelte naturtypers fordeling i forhold til deres indhold af positive og negative strukturer. Naturtyper med udbredte positive strukturer og ingen negative strukturer er veludviklede naturtyper, som tilsyneladende ikke er udsat for nævneværdige trusler, mens naturtyper uden positive strukturer og udbredte negative strukturer er dårligt udviklede naturtyper, der antagelig påvirkes kraftigt af en eller flere trusler.

Tabel 3.3.1. Fordelingen af negative og positive strukturer i de polygoner, hvor de enkelte naturtyper er registreret. For både negative og positive strukturer er angivet om strukturerne samlet set er udbredte (U), spredte (S) eller ikke tilstede (I). Antallet af registreringer med hver af de 9 kombinationsmuligheder er vægtet for polygonernes arealer. Strukturerne er beskrevet i Fredshavn (2004).

Strukturer				Strukturer			
		Negative				Negative	
Positive	I	S	U	Positive	I	S	U
U	16	17	27	U			
S		38	2	S		5	
I				I	95		
4030 Tørre dværgbusksamfund (tør hede)				6230 *Artsrige overdrev eller græsheder på sur bund			

Af tabel 3.3.1 fremgår, at naturtypen 4030 har flest positive, men også og en del negative strukturer. De positive strukturer på denne naturtype er angivet som stor aldersvariation i hedelyng og hedelyng er dominerende plante. De negative strukturer er angivet som dominans af blåtop og bølget bunke. Naturtypen 6230 har helt overvejende mangel på både positive og negative strukturer. De positive strukturer for denne naturtype er beskrevet som forekomst af store fritliggende sten, engmyretuer, enkelte træer og buske med fodpose og forekomst af dværgbuske. De negative strukturer er beskrevet som næringsberiget, domineret af rajgræs, kvik, agertidsel, fuglegræs og enårig rapgræs (Fredshavn, 2004).

Tilgroning

Tilgroning kan vurderes ud fra områdernes udnyttelse til græsning / høslet, vegetationens højde, dækningsgraden af vedplanter og forekomst af negative strukturer, der har relation til tilgroningen. I forbindelse med kortlægningen er behovet for plejeindsats vurderet, jfr. 3.3.2.

Tabel 3.3.2 Kategorierne af plejeindsatser

Kategorier	Indsatsens omfang
1.	Ingen indsats nødvendig
2.	Mindre indsats i en kortere årrække
3.	En større indsats i en kortere årrække
4.	Betydelig indsats i en længere årrække
5.	Omfattende og langvaring indsats

I tabel 3.3.3 er opgjort et behov for plejeindgreb, svarende til kategori 3 eller større indsats.

Tabel 3.3.3 Arealer i de enkelte habitatnaturtyper, hvor der skønnet behov for pleje svarende til kategori 3 eller mere. Antal områder, samlede areal i ha og % af naturtypen.

Naturtype	Antal områder	Areal, ha	% af samlede
4030	6	323	67
6230	2	4,5	100

Der er ved registreringerne vurderet, at 67 % af det samlede areal med 4030 (tør hede) har behov for en større plejeindsats i en kortere årrække eller mere. Ingen af de kortlagte hedearealer afgræsses. Hele Arealet med 6230 surt overdrev har behov for en større plejeindsats i en kortere årrække eller mere. Ingen af arealerne afgræsses.

Invasive plantearter

De invasive arter hører ikke naturligt hjemme i den danske natur. De er typisk blevet indført af mennesket og mange af dem er efterhånden blevet et stort problem, fordi de spreder sig til naturområderne. Her kan de danne store bestande og derved fortrænge det naturlige plante- og dyreliv.

Det er ved registreringerne konstateret, at på naturtyperne 4030 (tør hede) og 6230 (surt overdrev) findes de invasive arter hhv. bjerg-fyr og glansbladet hæg. Med en samlet dækning på under 10 % og udgør de dog ikke p.t. en trussel for naturtypen. For de øvrige naturtyper er truslen af mindre omfang.

Arealmæssige ændringer

Det er ikke muligt ud fra registreringerne at vurdere om der er arealmæssige ændringer i form af f.eks. arealmæssige reduktioner e. lign..

3.4 Arter

Odder

Bestand:

Habitatområde 277 indeholder ikke vandløb af en størrelse og kvalitet, der vurderes at kunne danne grundlag for forekomst af odder. Tilsvarende er der kun et meget lille areal med vandflade – en kunstig sø på ca. 0,5 ha inde i området. På denne baggrund vurderes odderen forekomst i området som usikkert.

Arten blev ikke eftersøgt i området ifm. NOVANA-overvågningen i foråret 2004. Der blev dog fundet en del spor og efterladenskaber i Karup Å's hovedløb umiddelbart øst for habitatområde 227.

Foreløbig trusselvurdering:

Der vurderes ikke at være nogen fast bestand og dermed trusler for arten i habitatområde 227.

Potentielt levested: Potentielle levesteder ses på kortet (227.1355). Det potentielle levested er en lille kunstig sø på ca. 0,5 ha beliggende ca. 130 m vest for Karup å.

4. Modsattede interesser

Der ses ikke at forekomme modsattede naturinteresser i området.

5. Naturforvaltning og pleje

Jf. Skov- og Naturstyrelsens drifts- og plejeplan skal læhegn af hvidgran snarest fjernes, heden skal plejes ved regelmæssige afbrændinger, således at alle hede- og overdrevsarealer bør plejes mindst en gang indenfor den kommende 15-årige periode (op til 100 ha årligt). Landbrugsdriften bør jf. Skov- og Naturstyrelsen ophøre på arealerne nord for Grove rullebane, ny- og gentilplantning af skov bør ophøre og alle eksisterende småskove og krat bør fjernes.

6. Nykonstaterede eller nyindvandrede arter og naturtyper

Af tabel 6.1 fremgår, hvilke naturtyper, som er registreret, men ikke indgår i udpegningsgrundlaget, arealstørrelsen og antallet af lokaliteter for hver naturtype.

Tabel 6.1. Naturtyper, der er registreret, men ikke medtaget i udpegningsgrundlaget. Data 1) stammer fra NOVANA kortlægningen (2004-05) Prioriteret naturtype. Naturtyperne kan ses i kortmaterialet.

Nr.	Naturtype	Antal forekomster	Kortlagt areal (ha)	Kilde
6410	Tidvis våd eng	1	4	1)
7220	*Kildevæld	1	1	1)
7230	Rigkær	>1	1	1)

7. Manglende viden og yderligere vidensbehov

Søer: Som i vandrammedirektivets basisanalyse indgår kun de særskilt målsatte søer og søer over 5 ha. Alle vandhuller og småsøer mangler derfor i denne basisanalyse.

Vandløb: I vandrammedirektivets basisanalyse indgår kun målsatte vandløb, alle øvrige vandløb mangler derfor i denne basisanalyse.

Der er ikke udført feltundersøgelser med specielt henblik på, at kunne fastslå udbredelse og diversitet af vandløbsplanter i habitatområdet. Derfor er udbredelse og diversitet af vegetationen meget dårligt kendt. Den er baseret på den information der kan læses ud fra skemaer udfyldt i forbindelse med udtagning af vandløbsfauna prøver. Ofte er disse prøver udtaget meget tidligt på året (feb.-april) hvilket er et dårligt tidspunkt når det gælder om at bestemme planternes udbredelse. Endvidere er de pågældende faunaundersøgelser stationsvise undersøgelser, og repræsenterer derfor ikke en længere vandløbsstrækning.

Terrestriske naturtyper:

Grænserne for habitatnaturtyperne kan være svære at sætte, hvis området f.eks. er præget af tilgroning. I mange tilfælde er de mest tilgroede områder ikke medtaget i kortlægningen. Naturtyper i udpegningsgrundlaget udover de 18 NOVANA naturtyper er ikke kortlagte eller kun sporadisk.

8. Bilag

Kort over naturtyper og arters levesteder kan ses i kortmaterialet.

9. Kildehenvisning

- 1: Miljøtilstanden i vandløbene i Karup kommune, rapport nr. 99 i Miljøserien, 1990.
- 2: Fiskeundersøgelse i Karup å 2003-2004, rapport udarbejdet for Viborg Amt.
- 3: Udsætningsplan for Karup å. Nyeste udgave findes på www.DFU.dk.
- 4: Vandrammedirektiv basisanalyse del 2 for Viborg, Nordjylland og Ringkøbing amter. 2005
- 5: Fredshavn (2004). Teknisk anvisning til kortlægning af terrestriske naturtyper.
- 6: Drifts og plejeplan for Flyvestation Karup 1998-2012. Skov- og Naturstyrelsen 2001